

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka ◆ Godišnja pretplata 50 din ◆ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◆ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◆ Račun Poštanske štedionice br. 12.934 ◆ Oglasi po ceniku ◆ Rukopisi se ne vraćaju ◆

Beograd, 22 januar 1937
God. VIII ◆ Broj 1

Pred novim vidicima

Promene u životu naše sokolske štampe ne smeju nikada biti samo nove varijacije na staru temu već pravi istinski napredak u pravcu svesno postavljenih sokolskih ciljeva. Sa istaknutog gledišta treba posmatrati i onu promenu u životu našega lista koju pretstavlja naše preseljenje u prestonicu, gde se nalazi i sedište Savezne uprave. Mi nećemo da govorimo ovde o onim dobro poznatim tehničkim razlozima, koji su naš prelazak ovamo u Beograd nametali kao neminovnu i neizbežnu nužnost, jer ne bi želeli da se sve poboljšanje oseti samo u tome tehničkom i administrativnom radu.

Kada ko na svome putu stiže na drugo mesto svoga opredeljenja, ugledaće uvek nove horizonte, pa tako i našim dolaskom u Beograd treba da nam se otvore novi i širi vidici. Naš dolazak u Beograd ima simbolički da označava jednu novu i plodnu epohu u životu našega lista, a ne samo neku tehničku promenu. Čas je najpogodniji da se izvrši opšta revizija našega rada, da utvrdimo sve nedostatke prošlosti i da se otvoreno zapitamo, kakve nam zadatke postavljaju ova sadašnja toliko mutna i problematična vremena.

Prva polazna tačka mora da nam bude priznata i poznata istina, da sokolska štampa ima vazda pružati vernu sliku našeg celokupnog sokolskog rada i nastojanja. Pri tome se ne sme gubiti iz vida jedna činjenica od neprocenjive i kapitalne važnosti, naime: da bi sudbonosna zabluda bila svet deliti na sokolski i nesokolski, a rad sokolske štampe svesno i nesvesno ograničavati samo na ono što sasvim proizvoljno smatramo za specifično sokolsko. Ako hoćemo da naslikamo lik jednoga čoveka, mi možemo izvesti to samo tako, ako ujedno naslikamo i onu atmosferu u kojoj živi i koja ga sa svih strana zaokružuje. Nemojmo zaboraviti, da je život nedeljivo jedinstvo i da je Sokolstvo samo jedna manifestacija našeg nacionalnog života. Događaji koji se pred našim očima odigravaju samo su spoljašnji izraz iznutra i međusobno usko povezanih društvenih energija. Vernu sliku sokolskog rada moći ćemo pružiti dakle samo tako, ako se postavimo na jedno više gledište, odakle će naš pogled da obuhvati celokupnu našu nacionalnu i socijalnu stvarnost. Nije dovoljno da registrujemo samo one činjenice, koje stoje u spoljašnjoj, vidljivoj i neposrednoj vezi sa tehničkim i administrativnim radom sokolskih jedinica. Ovakvo pisanje ostalo bi prazno i mrtvo pa i nezanimljivo i jalovo, jer samo u opštim univerzalnim okvirima svega duhovnog zbivanja možemo se u istinu upoznati sa pravim značajem Sokolstva i sokolskog rada. Naša štampa stoga ne sme biti „stručna“ „specijalizovana“, već treba da budno prati i sve ono što se oko nas dešava. Od ostalog sveta izolovano Sokolstvo je jedna besmislica. Izolovani pokret ne može da postoji, kao što ne može da postoji ni izolovani pojedinac, i mi bi već jednom trebali da prestanemo svugde da se igramo sokolske robinzonade. Mi moramo biti time na čisto, da sve ono što je od važnosti za naš nacionalni i socijalni život,

Poslanica Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

Svim sokolskim župama, društvima i četama!

Braćo i sestre!

Na početku nove godine korisno je baciti jedan pogled unatrag; pogledati na sokolski život i rad u minuloj godini, uočiti pozitivne i negativne strane toga života i rada i izvući iz toga potrebne zaključke. Oči se ne smeju zatvarati pred stvarnošću. Opasnost ne prestaje ako čovek zažmuri da je ne vidi.

Dve su glavne pojave koje su se mogle zapaziti u Sokolstvu u prošloj godini. Opadanje broja jedinica i članstva, i izvesno kolebanje koje se javljalo tu i tamo u sokolskim redovima. Obe su ove pojave posledica nacionalno-političkog previranja koje je došlo do izražaja naročito u prošloj godini, i koje je, sasvim prirodno, i mimo i protiv naše volje, imalo uticaja i na sokolski život.

Prvoj pojavi ne pridajemo naročito veliki značaj, jer je otpalo većinom ono što nije ni bilo dovoljno sokolski svesno niti jako i otporno za život. Sam broj ne znači mnogo za snagu jedne organizacije, već svest, moralna snaga i istrajnost pojedinaca koji je sačinjavaju.

Druga pojava, međutim, od većeg je značaja. Kolebanje izaziva nepoverenje, nedisciplinovanost i nezadovoljstvo. Istina, nezadovoljstvo je bilo uvek preteča napretka, ali samo onda ako proističe iz neprekidne težnje za boljim. Ako pak ne proističe iz te težnje, ili je neosnovano i neodređeno, nezadovoljstvo je štetno, jer ubija polet, koči volju, paralizuje akciju. Neophodno je potrebno da se svaki od nas zapita da li je osnovano njegovo nezadovoljstvo, i šta je sam učinio da ukloni njegove uzroke: ne sme se samo žaliti i kritikovati, sede i skrštenih ruku i čekati da drugi delaju u mesto nas. Nije dovoljno imati samo dobre ideje, već treba raditi na njihovom ostvarenju. Ideje vode, ali se od rada živi.

No, s druge strane, u koliko su teže prilike u kojima se radi — a

od važnosti je i za Sokolstvo. Treba zato budnim okom da pratimo i sve ono što se oko nas zbiva.

Drugo načelo koje treba da rukovodi radom sokolske štampe je bezuslovna ljubav prema istini. Mi moramo stanje u Sokolstvu, kao i našu sveukupnu nacionalnu i socijalnu stvarnost, bez svakog doterivanja i ulepšavanja prikazati onako kakva jeste, a ne tako kako bi možda želeli da bude. Samo na osnovu dobrog i temeljitog poznavanja stvarnosti možemo se nadati da će naš rad biti uspešan. Znak je slabosti i nedovoljne duhovne hrabrosti ako se pred često toliko grubom i surovom stvarnošću povlačimo, bežeći u carstvo fikcija i snova. Zar možemo mi ozbiljno verovati, da izvesne nepovoljne činjenice ne postoje ako o njima ništa ne govorimo? Može li se valjda pretpostaviti, da se teškoće mogu otkloniti zataškavanjem i zašurivanjem, ako preko njih prelazimo ćutke i ako ih sakrivamo šarenim ali već uvenulim cvećem opšte poznatih izandalih fraza? Treba stvarnosti jednom već hrabro i muški

te prilike nikada nisu bile za Sokolstvo teže nego danas — u toliko manje sme biti pojedinačnih akcija koje izlaze iz okvira opšte zajedničke akcije. Nikada više nego danas nije potrebne jedinstvo pogleda i akcije. Nikada kao danas nije toliko potrebno jedinstvo sokolske organizacije.

Iz niza događaja u prošloj godini valja istaći tri značajnija. Uspele sokolske manifestacije na pokrajinskom sletu u Subotici, gde smo sa braćom Čehoslovacima, Poljacima i Bugarima ponovo manifestovali sokolsko i sveslovensko bratstvo, i slet primorskih župa u Šibeniku. Na olimpijadi u Berlinu jugoslovensko Sokolstvo je, kao i uvek do sada, zauzelo u međunarodnoj sportskoj borbi časno mesto. Ponovo se Sokolstvo afirmiralo na najvišem svetskom sportskom forumu. Možemo biti ponosni našim uspehom, u toliko više što je sokolska pobeda na olimpijadi bila jedina pobeda koju je naša zemlja tamo izvojevala.

U novoj godini očekuje nas veliki rad. Ciljevi su jasni, zadaci sasvim određeno postavljeni. Lutanja i kolebanja ne može i ne sme biti.

Pored redovnog vaspitnog rada, koji moramo još više produbiti i intenzivnije sprovesti, očekuje nas jedan poseban zadatak koji smo dobrovoljno preuzeli na sebe.

SOKOLSKA PETROVA PETOLJETKA

stupa u život u novoj godini. Ona treba da da nov polet sokolskom radu. Primili smo je sa oduševljenjem. To oduševljenje ne sme da se ugasi. Položili smo sokolski zavet da ćemo svojevremeno određene zadatke izvršiti. Radom, i samo radom možemo da iskusimo svoj zavet. Taj rad mora da bude veoma smišljen i koordinovan. On će zahtevati mnogo napora, ne na mahove

Treća stvar koju valja istaći uvek kada je reč o sokolskoj štampi jeste naša želja da se ona ne skućava i ograničava samo na puko registrovanje pojedinih činjenica. Sokolska štampa mora da bude, još u većoj meri nego dosada, oruđe za učvršćivanje, za izgradnju i širenje naše sokolske ideologije i našeg opšteg sokolskog naziranja na svet. Mi moramo da prikazujemo stvarnost onaku kakva jeste, ali pri tome mi treba da dademo nešto i od svoga, a to je ocena te stvarnosti. Iznoseći objektivno i istinito pojedine činjenice mi treba da ih po svojoj važnosti i vrednosti ocenimo, mi treba da damo o njima svoj sud, i to svoj sud sa našeg sokolskog stanovišta.

već trajnog napora, mnogo ljubavi i moralne snage. Sve lične sposobnosti moramo upotrebiti na opšte dobro.

U koliko je jasnija vizija naših zadataka, u toliko snažnije moramo biti nadahnuti osećanjem dužnosti i odgovornosti prema Sokolstvu i narodu.

Naročito veliki zadatak očekuje starešinstva i tehničke i prosvetne odbore naših sokolskih jedinica i župa. Vodi moraju da budu najposobniji i najoduševljeniji. Oni moraju vatrom svoga oduševljenja da raspale vatru u širokim sokolskim masama, da ostvare saradnju svih neiskorišćenih snaga, da svrstaju i čvrsto povežu sve sokolske redove, da prenu učmale i dadu im polet za rad i dela. Nije više u pitanju samo rad pojedinaca, već kolektivan koordinovan rad celokupnog Sokolstva za dobro naroda.

Na kraju ove godine videćemo da li smo dorasli zadatku koga smo se prihvatili.

U radu za opšte dobro uradićemo najviše i na izgrađivanju svoje vlastite ličnosti. Tako ćemo ispuniti i glavni zadatak sokolskog vaspitanja: odgojiti ličnosti jake moralne snage, zdrave telom i duhom, pozitivne i konstruktivne; svesne građane koji znaju da je najviša vrednost u životu služba narodnoj zajednici i opštem dobru. Time će Sokolstvo najlepše izvršiti svoju dužnost prema narodu. A svaki pojedinac u neprestanom usavršavanju svoje ličnosti kroz rad za zajednicu naći će najdostojniju nagradu za sav napor i trud.

Da bismo ostvarili svoje težnje, moramo imati veru u sokolske ideale, veru u korisnost sokolskog rada za narod, a više svega veru u samoga sebe i u svoju sokolsku braću.

Rad i napor za opšte dobro i napredak — neka bude sokolsko geslo u 1937 godini.

Z D R A V O !

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

S pravom se ističe kao velika prednost izvesnih ekstremističkih pokreta njihova jedinstvena logički povezana i zaokružena ideologija, njihovo opšte naziranje na svet. Ti pokreti imaju za sva ona politička i socijalna pitanja, koja danas muče čovečanstvo, svoja određena i to mahom vrlo jednostavna teorijska rešenja. Da li su te ideologije i njihova rešenja pojedinih problema ispravna, to je drugo pitanje, ali za omladinu pa i za zreliji čoveka biće ova logička zaokruženost takav „sistem“ za orklananje svih teškoća vrlo privlačna stvar. Najzad čovek želi da se oslobodi svih sumnja i lutanja pa često i onih duhovnih napora, koje iziskuje svako sopstveno iznalaženje istine i svako izgrađivanje svog vlastitog naziranja na svet.

Na drugoj strani međutim, na strani onih koji se i danas uporno bore za slobodu i ljudsko dostojanstvo, ne nailazimo ni iz daleka na takvo jedinstvo pogleda. Samo po sebi se razume, da tamo gde se ispoveda sloboda duha i poštovanje tuđeg uverenja ne može vladati ona

jednoobraznost i ono nasilno „glajh-saltovanje“ mišljenja kako se to danas sprovodi u izvesnim pokretima. Držimo međutim da zato još nije potrebno padati u drugu krajnost, u anarhiju, u kaos raznih protivurečnih shvatanja, u onaj beznadežni duhovni atomizam, koji s pravom zastrašuje svakog čoveka sa urođenim i zdravim osećajem za logiku i organsku celinu.

Mi Sokoli imamo svoju ideologiju, svoje opšte naziranje na svet. Naši pogledi na sva velika pitanja izloženi su u „Ciljevima i putevima“. Međutim ova deklaracija sokolskih načela ne sme ostati mrtvo slovo. Nije dovoljno da poznajemo našu sokolsku ideologiju, već je moramo u svakom konkretnom slučaju i primenjivati. Nije naš ideološki zadatak svršen već samim sastavom te naše deklaracije, već je to samo početak i ishodišna tačka u radu za organizovanje sokolskog javnog mnjenja. Mora biti svakome jasno, da se ovaj zadatak može izvršiti samo tako, ako naša načela shvatimo dinamički kao prave životne principe. Dakako ne radi se tu o tome da učenim traktatima analizujemo i razglabamo sadržaj naše deklaracije, jer nama nije potrebna nikakva nova sokolska skolastika. Naša ideologija nije skup izbledele apstrakcije i mrtvih dogmi, već živa misao, koja treba svom svojom snagom da prođe u život, uprkos svim prilikama i neprilikama ove naše otičine sadašnjice. Sokolska misao treba da zablista kroz ovu današnju duhovnu maglu kao zvezda, koja će nas voditi na putu ka boljoj i sretnijoj budućnosti.

U duhu takvog dinamičkog shvatanja sokolske ideje postavljamo najzad još jedan zahtev na sokolsku štampu: taj se zahtev odnosi na apostolski rad u krugu svih onih koji ne pripadaju našem pokretu. Radi se o onima, koji sada iz bilo kakvih razloga ne znaju ništa ili vrlo malo o sokolskim nastojanjima, i o onima koji još uvek sa nepoverenjem, ili čak, što je još gore, hladno i ravnodušno posmatraju naša stremljenja. Sokolska se štampa sve do najnovijeg doba obraćala gotovo isključivo sokolskim pripadnicima, ali to nije dovoljno, jer sokolska misao treba da prođe u sve slojeve našega naroda. Mi ćemo moći samo tako da pobedimo ako tražimo svugde nove pripadnike, prijatelje i saveznike među svim dobronamernim i čestim ljudima. Naša štampa mora biti tako uređivana, da ona bude čitana, voljena i poštovana svugde. Ona mora umeti ne samo da upozna svakoga sa sokolskim radom, već znati u svakoj prilici i oduševiti za sokolske ideale.

Bilo bi potrebno učiniti mnogo štošta da se ova svrha postigne, i o tome moglo bi se zaista dosta da se kaže. Mi ćemo međutim da istaknemo ovde još samo jednu stvar. Oduševljenje, polet, volja za rad i požrtvovana nepokolebljiva borbenost ne rađaju se nikada iz mrtvih fraza. Pompezu retoriku, prazni verbalizam, koji se danas tako pogubno uvlači u jedan deo naše tako zvane „patriotske“ i „nacionalističke“ književnosti, treba pod svaku cenu izbegavati. Bilo bi veliko zlo ako bi sokolsku ideologiju potisnula sokolska frazologija. Naša ljubav prema otadžbini i narodu živa je i savremena, snažna i iskrena, pa se to mora vazda osetiti i u pisanju naše štampe.

Dr. Aleksandar Tabaković.

Lutrija Jugoslovenske unije za zaštitu dece

Uprava Jugoslovenske unije za zaštitu dece, da bi se sa što više uspeha mogla da zauzme za sudbinu sirotne dece u Jugoslaviji, priređuje lutriju, od koje je čist dobitak namenjen pomoći jugoslovenske sirotne dece.

Obaveštavajući o tome sokolske jedinice, Uprava Saveza moli ih, da ne odbiju svoju pomoć Upravi Jugoslovenske unije za zaštitu dece, ako bi se ona obratila na njih s molbom da im rasprodadu izvestan broj ovih srećaka. Zdravo!

Pakt večitog prijateljstva između Jugoslavije i Bugarske

pretstavlja istorijsku prekretnicu u životu dvaju bratskih naroda

Izjava brata prof. dra Mihaila C. Mineva

Povodom zaključenja pakta večitog prijateljstva između Jugoslavije i Bugarske, donosimo izjavu, koju je dao za naš list ugledni član vodstva Saveza bugarskih Junaka brat dr Mihailo C. Minev, profesor univerziteta u Sofiji, naš osvedočen prijatelj i veliki pobornik jugoslovensko-bugarskog zbliženja.

U svojoj izjavi za jugoslovensko Sokolstvo, brat prof. dr Minev je rekao sledeće:

— Draga braćo Sokoli!

Nama Junacima i vama Sokolima nova godina 1937 donela nam je pakt večitog prijateljstva između Bugarske

Brat prof. dr. Mihailo S. Minev

i Jugoslavije. Taj ugovor pretstavlja istorijsku prekretnicu u životu dvaju naroda, doskorašnjih smrtnih neprijatelja, koje je delila duga zlokobna bodljikava žica, a koji su jedni po krvi i veri i tiški po jeziku.

Tudinci, naši i vaši neprijatelji, raspirivahu mržnju u vašim i našim srcima, trovahu vaše i naše duše, i to kao da nas je dovelo do pomračenja uma, koje nas je u toku od trideset godina nagnalo u tri krvava bezumna bratoubilačka rata.

Svetski rat, ma kako da je prouzročio beskrajno stradanje i ispoljio svu žestinu jedne i druge strane, on je isto tako izazvao stubokom i prevrat u mišljenju narodnih masa kod vas i kod nas. Te naime narodne mase jasno su razabrale opasnost od krvavih su-

koba i zategnutih odnosa između dve naše države, i one stoga podiгоše trezven glas, da se zaboravi na prošlost i da se jednom pristupi istrenom sporazumu, jer su dobro shvatile, da se trajna mirna i dobra vremena i zajednička moć mogu da obezbede samo uzajamnom bratskom saradnjom.

S ovim sklopljenim paktom večitog prijateljstva udareni su temelji jednog novog zdanja, građenog na bratskim kostima i cementiranog potecima bratske krvi Jugoslovena i Bugara.

U poslednje dve godine osam puta posetio sam vašu divnu zemlju, prešavši je s jednog kraja na drugi i našavši se svuda u bratskom sokolskom krugu. I ja sam tada naročito jedno video i shvatio, da je rad na zbliženju najveći ideal Sokolstva i jugoslovenskog naroda — a to čuhr i u gradovima i po selima. I taj veliki ideal donesoše nam šest hiljada Sokola u Sofiju na naš svejunački slet 1935 godine, gđi i vi videste i razabraste, što je težnja bugarskih Junaka i bugarskog naroda.

Taj junačko-sokolski slet ostaće istorijski datum u životu dvaju bratskih naroda.

U svetu postoje dva naroda, čiji se osećaji duše ne mogahu da obuhvate paragrafima jednoga pakta — a to su jugoslovenski i bugarski narod.

Vaš veliki ideal i naša duboka težnja mogu se sažeti ovako: bratski odnos, dve države, dve dinastije.

Na nas, koji nosimo ožiljke rana od noževa hrabrih srpskih i bugarskih vojnika, na nas, koji spoznasmo užase rata, koji vidismo potoke bratske krvi kod Ohrida, Kalimanaca, Kajmakčalana — na nas pada dužnost da trajno i na pravedan način uređimo sve sporove i nesporazume, da bi tako izgradili zdanje, koje će odgovarati istinskim željama naših dvaju bratskih naroda.

Ta želja narodnih masa naših ispunjena je od naših mudrih vladara, vašeg Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja i našeg uzvišenog Cara Borisa III, koji su ovekovečili svoja imena, pokazavši svoj narodima, da im je njihov novi put, kojim treba da gredu, u bugarsko-jugoslovenskom iskrenom zbliženju.

Braćo Sokoli — Zdravejte!

Prof. Dr. Mihailo C. Minev,
Sofija.

SOKOLSKA MISAO

SOKOLSTVO — SLUŽBA NARODU*)

Sokolstvo nije kult sile i snage samih po sebi. One su mu ideal sa moćima ako ih obasjava uzvišenost i lepota misli i nadahnjuje dobrotu i plemenitost osećanja. I kao što vajar, da bi iz grubog kamena izvajao besmrtnu umetničku delu, potrebuje i čekić i dleto, isto tako i Sokolstvo, da bi stvorilo ideal oduhovotvorene telesne snage i lepote, potrebuje podjednako i tehnički i prosvetni rad.

Svaki pravi, istinski Soko treba da asimilira sokolsku ideju, da je stekne, da bude potpuno njegova, da vlada u njemu, da joj se pokorava i da se za nju žrtvuje.

Pravi, istinski Soko treba stalno da daje od sebe, treba da je uvek spreman da daje, da daje pomalo i postepeno, ali neprestano. To davanje treba da postane prirodni i normalni pokret srca, duše i tela.

Tehnički i prosvetni rad u Sokolstvu su samo dva razna vida jednog istog sokolskog rada, sokolskog vaspitanja, čiji su glavni nosioci — prednjak i prosvetar.

Sokolane nisu samo i isključivo vežbaonice tela. One su i škole sa

*) Radi preseljenja našega lista iz Ljubljane u Beograd, objavljujemo sa zadocnjenjem i ovaj članak brata dra Mihaila K. Glavinica, koji je prošlih dana izišao i u beogradskoj „Pravdi“.

njegovo telesno, duhovno i duševno vaspitanje.

Sokolsko vaspitanje kreće se u pet pravaca (telesnom, moralnom, nacionalnom, sveslovenskom, demokratskom i naprednom), koji se uzajamno dopunjuju i na taj način stvaraju jednu harmonijsku celinu, koja u suštini prikazuje sokolsku misao.

Sokolska misao je konstruktivna, stvaralačka. Ona ima svoju visoku moralnu, nacionalnu, slovensku i opštečovečansku kulturnu misiju.

Umne sposobnosti obrazujemo i razvijamo u svima pravcima u školi, a fizičke sposobnosti raznim kretanjima i sistematskim vežbanjima usavršavamo u sokolani, kako bi telo postalo snažno, zdravo i lepo.

Sokoli moraju biti fizički zdravi i jaki, u prvom redu za sebe, zatim zbog potomstva i zbog dostojnog, srećnog i snažnog života zajednice i celine.

Sokolski ideal je lepo i zdravo telo — i u njemu zdrav duh.

Sokolsko fizičko vaspitanje teži da jačanjem tela osigura protivu svake bolesti. Snažeci narod fizički, mi ga i ekonomski podižemo, jer zdrav i snažan čovek može više i duže da radi i da bolje stvara na svakom polju ljudske delatnosti.

Sokolskoj gimnastici nije cilj da leči bolesnike, već ona teži da odgaji zdrave, snažne i lepe pojedince, usavršavajući samo ono što je svaki od prirode dobio.

Fizičko vaspitanje kod kulturnih naroda ne smatra se više kao lično pitanje pojedinca, već je to pitanje državno i socijalno. Od zdravih, snažnih i harmonički razvijenih jedinki, zavisi i opstanak pojedinog naroda.

Fizičko vaspitanje ima svoju pravu važnost samo onda kada je organski vezano sa obrazovanjem duha i duše.

Sokolska misao ima dva osnovna stuba: podizanje fizičke snage i zdravlja u narodu i podizanje moralne snage u narodu. Na ta dva stuba položen je temelj zgradi našeg narodnog života i kulture.

Jugoslaviji nisu potrebni jednostrani ljudi s jakim mišićima nego idealno obrazovani ljudi; ljudi puni dobrote, poštenja i vrline, jednom reči — karakterni ljudi.

Stalnim vežbanjem sve teži i složenijih vežbi Sokoli se navikavaju da savlađuju prepreke i teškoće i na taj način uče se otpornosti i istrajnosti. Sokolstvo potstiče i jača moral pojedinaca. Gde je fizička jačina i zdravlje, tu je veća i bolja moralna jačina. Iz jakog i snažnog dela sastavlja se jaka teljina.

Sokolske utakmice služe čeličenju volje i razvijanju borbenog duha.

Saznanje i svest da će sokolska energija i sokolska tekovina postati vremenom opšte dobro celine, jeste dubok i neobično jak moralni sadržaj sokolskog rada i sokolske težnje.

Sokolsko moralno vaspitanje osposobljuje svakog pojedinca da dostojno i pošteno služi u društvu, opštini i državi.

Lepota, dobrotu, plemenitost i istinitost sokolske su vrline koje su bitan deo sokolskog unutarnjeg sveta, koje se nepatvoreno i hrabro pokazuju u sokolskim rečima i delima.

Sokolstvo ima da pomogne da u našem društvu, da u našoj državi pobedi sve ono što je najplemenitije, najbolje i najkorisnije.

Dizanje morala u našem društvu zahteva od Sokola rad, i to rad neprekidan, fanatičan, stalan i organizovan na širokoj osnovi.

Sokolstvo je služba narodu i ono će upotpuniti i završiti našu narodnu pobjedu moralnom jačinom, otporom i izdržljivošću.

Sokolstvo je živa sila koja stvara jedinstvo narodne volje, jedinstvo narodnog osećanja, a potom jedinstvo narodne snage.

Sokolska misao mora biti duboko usađena u srcima celog našeg naroda, jer se ona potpuno poklapa s našom narodnom i državnom idejom.

Preko Sokolstva će jugoslovenski narod najlakše i najbrže da postane kulturna i etička sila u sve-

U Dvoru prilikom dočeka badnjača: Nj. Vel. Kralj Petar II u prisustvu Nj. Kralj. Vis. Kneza Namesnika Pavla, Kraljevića Andreja i Kneževića Aleksandra dočekuje badnjač.

Nj. Vel. Kraljica Marija proslavila je 9 o. m. svoj trideset i osmi rođendan

tu, da ude u red činilaca svetske i čovečanske kulture.

Svaki Soko, postajući savršeniji i potpuniji, uzdiže sve više sokolski ideal i sokolsku misao. I na taj način se jugoslovenski narod održava u stalnom pokretu, u telesnom, duševnom i duhovnom napredovanju.

Sokolsko vaspitanje prožeto je duhom međunarodne solidarnosti, duhom miroljubive saradnje i plemenite utakmice u cilju kulturnoga razvika Jugoslovenstva, Slovenstva i čovečanstva.

Sokolstvo je demokratska organizacija. Ono okuplja sve časne i ispravne ljude bez razlike staleža i čini ih braćom. Uči ih bratskoj uzajamnosti i na taj način najbolje razvija socijalno osećanje i shvatanje dužnosti i ljubavi prema bližnjem, prema celini.

Na reči „ti“ počiva demokratsko vaspitanje u Sokolstvu. Rečica „ti“ je neizmerno topla i duboka za svakog Sokola. U nju je sabrana sva snaga duha, ljubavi, jednakosti i bratstva sokolskog.

Osećanje utapanja pojedinaca u celinu, osećanje snage koje to stapanje u svakom pojedincu izaziva, duševnu ekstazu koje to osećanje rađa, može da razume i da oseti samo onaj koji je prokrio u tajne sokolske misli.

Svaki Soko mora živim primerom i delom, rečima i pismom otvoreno i istrajno služiti velikoj sokolskoj misli.

Potrebno je skupiti u Sokolstvo svu decu i ceo naraštaj i brižljivo ih, savesno i neumorno vaspitavati u duhu sokolske misli. Na taj način će ta omladina postati zatočnik lepše narodne budućnosti. Razvijanjem i snaženjem jugoslovenskog Sokolstva, unapred se rešava budućnost Jugoslavije.

Razvijeno i razgranato Sokolstvo predstavlja u etičkom smislu jednu jaku snagu, jer ono tek omogućava da ostvarimo sokolsku misao, da se borimo protiv društvenih pogrešaka, predrasuda i zala; da energično krenemo napred posao prosvetavanja najširih slojeva našega naroda.

Sokolske čete su jugoslovenski originalan pokušaj i zamišljene su kao središte sejačkog obrazovanja. Kroz sokolske čete šire se svi dobri običaji: štednja, trezvenost, vrednoća i drugi a tamane se svi poroci i mane.

Brat i sestra koji redovno posećuju sokolska vežbanja i posvećuju ljubav i brigu vaspitanju sokolske dece i sokolskog naraštaja verno i uspešno služe svome narodu, jer stvaraju zdravu jezgru i zdrav mozak njegovih pozitivnih energija.

U svakom Sokolu mora se roditi i preporučiti prosta harmonija volje, osećanja i misli. Svaki Soko mora svojom ličnošću svojim karakterom, svojom pojavom i uglednim ponašanjem da se izdvaja u običnom životu i da uleva izvesno poštovanje.

Jugoslovensko Sokolstvo prelazi postupno u svom radu od ideje jedinstvenog jugoslovenskog naroda, ka ideji Slovenstva, a preko Slovenstva ideji čovečanstva.

Dr. Milan K. Glavinić

JOVAN CVIJIC

Povodom desetogodišnjice od dana smrti našeg velikog naučnika

Dne 16 o. m. navršeno je deset godina od dana smrti našeg najvećeg naučnika, Jovana Cvijića.

Ime Jovana Cvijića poznato je i ovičeno slavom ne samo u našem narodu, već i u naučnom svetu najkulturnijih naroda. Svojim velikim i originalnim naučnim radovima iz oblasti tektonike i geomorfologije Cvijić je činio čast ne samo našoj nauci, već i imenu celog našeg naroda.

Samo zbog te velike naučne slave i časti bilo bi dovoljno da se danas sa najvećim pijetetom zajedno sa ostalim

narodom poklonimo uspomeni velikog imena Jovana Cvijića.

Ali značaj Jovana Cvijića daleko premaša obim stručne nauke. Po svome radu Jovan Cvijić zašao je duboko u sve probleme, etničke i nacionalne, našeg jugoslovenskog narodnog života. Po ovoj vrsti svoga rada Cvijić predstavlja najzaslužnije ime za jugoslovenski narod. Jugoslovensko Sokolstvo zbog toga smatra za svoju najveću dužnost, da se sa dubokim pijetetom pokloni danas imenu Jovana Cvijića i celokupnom njegovom naučnom i na-

cionalnom radu, kojim je on zadužio ceo naš narod i državu.

Jovan Cvijić, po ed ostalog svog naučnog rada, svojim originalnim naučnim metodama, iznesenim u svojim „Naseljinama“ izneo je naučne dokumente o našem jugoslovenskom narodnom jedinstvu. Ovaj materijal predstavlja rezultat detaljnih ispitivanja o kretanju stanovništva, o mešanju pojedinih jugoslovenskih plemena i o etnobiološkim procesima, koji su nastupili kao posledica ovih mešanja našeg stanovništva.

Postavljajući na taj način naučne osnovice za tumačenje našeg jugoslovenskog jedinstva, Jovan Cvijić je založio sav svoj ogromni autoritet za zaštitu jugoslovenske nacionalne i državne teze, kada se ovo pitanje raspravlja.

Jovan Cvijić

ljalo u toku svetskoga rata i na konferenciji mira u Parizu.

Kada je 1916 g. Vilzon obrazovao komitet za ispitivanje evropskih teritorijalnih, nacionalnih i ekonomskih pitanja, Cvijić je na zahtev ovoga komiteta poslao ovome sve potrebne podatke o našim teritorijalnim pitanjima, bazirajući sve na naučnim dokumentima o našem jugoslovenskom narodnom jedinstvu.

U ovome smislu Cvijić je učinio neocenjive usluge našem narodu za vreme trajanja konferencije mira, gde je bio prvi ekspert za pitanja etnografskih razgraničenja i predsednik teritorijalne sekcije delegacije Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Naučna objektivnost i ogromni autoritet, koji je uživao Cvijić kod članova komisije a specijalno kod Džonsona, stručnjaka Sjedinjenih Američkih Država za etnografska pitanja, učinili su, da je Cvijićeva reč postojala jedan od glavnih faktora za rešavanje naših teritorijalnih problema. Kada je nastupilo rešavanje pitanja o t. zv. baranjskom trouglu, Cvijić je izvršio nova ispitivanja ove oblasti. Rezultate ovih ispitivanja dostavio je našoj političkoj delegaciji u Parizu kao i savezničkim delegatima Tardjeu, predsedniku francuske teritorijalne komisije, zatim Douglas Džonsonu, Larošu i Balfuru. Taj Cvijićev izveštaj predlagao je nove, pravednije etnografske granice. Ovaj Cvijićev rad u mnogome je uticao na povoljnije rešenje naših državnih granica na konferenciji mira u Parizu, mada izvesni međunarodni uzroci nisu dozvolili da se naše teritorijalno pitanje u punoj meri reši na principu pravednih etnografskih granica, kako je to sa naučnim dokumentima izlagao Jovan Cvijić.

Kao što je Jovan Cvijić sav svoj autoritet zalagao za životne interese male Srbije u borbi protiv Austrougarske, tako je isto sav taj veliki autoritet zalagao docnije za interese jugoslovenskog naroda i jugoslovenske države. U ovom svome radu Cvijić je izrekao mnoge krupne reči, koje i danas treba da služe kao vaspitni uzor sadašnjim generacijama. Govoreći o našem narodnom jedinstvu Cvijić je između ostalog izrekao ove značajne reči:

— Ima jedan instinkt, jači od logike, po kome og o nna većina naroda u našoj državi oseća duhovne, materijalne i moralne koristi od zajednice i jedinstva. To će postajati sve dublje, ako se ne učine osnovne psihološke pogreške. Ničim se neće stapanje naših plemena, toliko nasporiti, koliko vešćodnošću i širnom shvatanja kod onih, koji su u stvari za jedinstvo najzaslužniji... U celom našem narodu valja negovati duh prave slobode, težnju za socijalnom pravdom i versku toleranciju”.

Gledajući sa punim divljenjem na ogromno naučno i nacionalno delo Jovana Cvijića, jugoslovensko Sokolstvo sa punim pijetetom klanja se uspomeni velikog čoveka, koga ubraja ne samo u najvećeg naučnika, već i u jednog od najvećih neimara pri izgrađivanju naše jugoslovenske državne zgrade.

Neka je večita slava velikanu našeg naroda, Jovanu Cvijiću!

Brat dr. Stanislav Bukovski,

starešina Čehoslovačke obce sokolske i Saveza slovenskog Sokolstva,

učiniće ovih dana posetu jugoslovenskom Sokolstvu

Starešina bratskog čehoslovačkog i Saveza slovenskog Sokolstva, brat dr. Stanislav Bukovski, stiće će 26 o. m. u našu zemlju, da učini posetu jugoslovenskom Sokolstvu.

Brat dr. Stanislav Bukovski

Starešina brat dr. Bukovski imao, je da stigne već 20 o. m., ali kako je iznenada bio lakše oboleo, to je svoj dolazak morao da odgodi za 26 o. m. kada stiže u Beograd preko Subotice jutarnjim brzim vozom u 7.03 časova.

Iz Praga starešinu brata dra Bukovskog pratiće na njegovom putu član predsedništva Čehoslovačke obce sokolske i tajnik Saveza slovenskog Sokolstva brat Evgen Kepl.

U Beogradu, gde će učiniti posetu Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, Sokolskoj župi i obići nekoja Sokolska društva, kao i posetu zvaničnim predstavnicama, starešina brat dr. Bukovski zadržaće se tri dana, i to 26, 27 i 28 do podne.

Ovom prilikom starešina brat dr. Bukovski pokloniće se na Oplencu senima blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja i u ime čehoslovačkog Sokolstva položiti na grob venac. Zatim će preko Orašca poći u Kragujevac, gde će učiniti posetu Sokolskoj župi.

Dalji program puta starešine brata dra Bukovskog je sledeći: dne 28 popodne polazi u posetu Sokolskoj župi Novi Sad; iz Novoga Sada kreće večernjim brzim vozom preko Slavenskog Broda za Sarajevo, gde stiže 29 o. m. u 12.06 časova. Nakon što učini posetu Sokolskoj župi, starešina brat dr. Bukovski odlazi iz Sarajeva 30 o. m. ujutro za Mostar, gde stiže u 15 časova. Prilikom posete Sokolskoj župi Mostar, starešina brat dr. Bukovski položiće u ime Čehoslovačke obce sokolske temelj česmana, koje u krajevima oskudnim vodom gradi župa Mostar. Iz Mostara starešina brat dr. Bukovski polazi 31 o. m. za Dubrovnik, odakle će nakon posete Sokolskom društvu krenuti 1 februara lađom za Split, gde sti-

že istoga dana u 18 časova. U Splitu će učiniti posetu Sokolskoj župi. Dne 2 februara naveče starešina brat dr. Bukovski polazi iz Splita brzim vozom za Zagreb, gde stiže 3 februara ujutro. U Zagrebu, gde će učiniti posetu zagrebačkom Sokolstvu, starešina brat dr. Bukovski zadržaće se do 4 februara popodne, kada brzim vozom odlazi u Ljubljano da poseti tamošnje Sokolstvo. Iz Ljubljane starešina brat dr. Bukovski odlazi 5 februara u 12.55 časova u Maribor, odakle dalje produžuje za Prag.

Na putu po našoj zemlji starešinu brata dra Bukovskog i brata Kepla pratiće u ime uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije zamenik saveznog starešine brat dr. Oton Gavrančić i savezni sekretar brat prof. dr. Mihailo Gradojević.

Starešini bratskog čehoslovačkog i Saveza slovenskog Sokolstva, bratu dru Stanislavu Bukovskom i njegovom pratiocu bratu Evgenu Keplu, jugoslovensko Sokolstvo sprema u svim mestima koja će posetiti najsrdacniji bratski doček.

*

Pozdravljajući najtoplije i s najdubljim osećajima sokolskog i slovenskog bratstva duboko poštovanog i dragog nam starešinu brata dra Bukovskog i želeći mu pri stupanju na bratsko mu jugoslovensko tlo najsrdacniju dobrodošlicu, mi u isto vreme preko njegove ličnosti i ovom prilikom pozdravljamo s prekaljenim osećajima bratske ljubavi i celokupno bratsko čehoslovačko Sokolstvo i bratski čehoslovački narod.

Pozdravljamo ga također srdačno i kao starešinu Saveza slovenskog Sokolstva, koje ima da odigra pionirsku ulogu idejnog zbližavanja i što jačeg povezivanja svih delova golemog slovenskog stabla.

Radost jugoslovenskog Sokolstva prigodom dolaska starešine brata dra Bukovskog u našu zemlju je i tim veća, što njegova poseta pada neposredno nakon istorijskog događaja u odnosima između dva južna slovenska bratska naroda, naime po sklapanju pakta večitog prijateljstva između Jugoslavije i Bugarske. I u ovome istorijskom događaju slovenska sokolska misao našla je svoje ostvarenje, pa zato je ovaj događaj i najradosnije odjeknuo u svemu slovenskom sokolskom i junačkom bratstvu.

Za vreme boravka u našoj zemlji starešina brat dr. Bukovski imaće prilike da se u mnogim našim krajevima pobliže upozna s radom i prilikama našega Sokolstva i da vidi mnoga požrtvovana pregnuća koja ulaže naše Sokolstvo naročito u pogledu sokolskog preporodnog rada na našem selu. Zato će i ova poseta u mnogo čemu upotpuniti i još više produbiti bratsku zajedničku saradnju jugoslovenskog i čehoslovačkog Sokolstva, u svrhu uspešnijeg ostvarenja velikih nacionalnih i opšte slovenskih zadataka, koji ih čekaju.

Na zdar! Zdravo!

Sednica izvršnog odbora i uprave Saveza S. K. J.

Dne 29 i 30 o. m. održaće se u saveznim prostorijama u Beogradu sednica izvršnog odbora, a dne 31 o. m. sednica uprave Saveza S. K. J.

Knjige i listovi

SOKOLSKA PROSVETA

Vesnik prosvetnog odbora Saveza S.K.J. Beograd, novembar-decembar 1936 Broj 9—10

Sadržaj: Članci: Svetislav Marić: Prvi decembra. — D-r Nikola Mrvoš: I dejni osnovi Sokolstva. — Gavra Milošević: 26 novembar. — Vladimir Poljanski: Slovenstvo i Rusija. — D-r Maks Kovačić: O sokolskoj literaturi. — Bogoljub Krejčik: Organizacija telesnog vaspitanja u inostranstvu i kod nas. — Ivan Lavrenčić: Deca zimi. — Rubrike: Pozorište i sokolska muzika (S-c): Korak napred. — Pozorište s lutkama (Jozo Zidarić): Istočne lutke. — Radio (B. K-K): Kratak istorijat radija. — Nekoliko saveta onima koji žele da kupe radio aparat. — Šta se sve može čuti na pojedinim aparatima. — Šta staje mesečna struja za aparat. — Trezvenost i štednja: (Božidar Milenković): Sirotinja i alkohol. — Beleške (R. D. G. C.): — Knjige i časopisi (Radomir D. Gačić): Dr. V. R. — Glavni činioци u razviću inteligencije. — Svetislav Sumarević: Štampa u Srbia do 1839 g. — Miodrag T. Ristić: Italijanski nacionalizam, Javnost, — Ivan Kvesić: Nj. K. V. Knez-Namesnik Pavle, — Sokolske vesti (Z. V.). — Službena saopštenja.

SOKOL

Vesnik sokolskih župa; Ljubljana, Maribor i Novo mesto. Broj 1. januar 1937

Sadržaj: V novo leto, v novo delo! — F. L.: Ljubljana: Nazaj k čisti sokolski misli. — Obvestilo župne uprave. — Jos. Rus, Ljubljana: Odgovornost. — D-r Franc Derganc, Ljubljana: Filozofski drobiž. — Stanko Trček, Ljubljana: Olimpije. — R.: Poživimo drsanje. — Lojze Lubej, Ljubljana: vzvleki. — Knjige in listi. — Vesti iz društva in čet. — Razno. — Za vzgojo in pouk in razvedrilo. — Iz uprave.

Sokolska Radio-predavanja

Radio-stanica Beograd-Zagreb-Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 21 januara predaje brat d-r Fran Novak o temi: „Nezgode kod smučanja“;

dne 28 januara predaje brat prof. Boško Novaković o temi: „Ličnost i delo sv. Save“;

dne 4 februara predaje brat d-r Mirša Kićović o temi: „Ličnost Josipa Jurja Štrossmajera“;

dne 7 februara predaje brat inž. Radule Radulović o temi: „Zašto smo i danas Sokoli?“ (popodnevno);

dne 11 februara predaje brat Ferdo Majnik o temi: „Sokolska smučarska takmičenja“;

dne 18 februara predaje brat Vladimir Poljanski o temi: „Sokolstvo i Rusija“;

dne 21 februara predaje brat Ivan Lavrenčić o temi: „Deca zimi“ (popodnevno);

dne 25 februara predaje brat d-r Otmar Pirkmajer o temi: „Sokolstvo i državljansko vaspitanje“;

dne 4 marta predaje brat prof. Savo Toholj o temi: „Sokolski pokret kao škola života“;

dne 7 marta predaje brat prof. Miloš Stanojević o temi: „Ličnost predsednika Oslobođitelja Masarika“;

dne 11 marta predaje brat Milojko Jeftimijades o temi: „Sokolska disciplina“;

dne 18 marta predaje brat Stanko Tončić o temi: Sportisti i vežbe na spravama“.

Sokolska radio-predavanja održavaju se: od 19.30 do 19.50 časova, a popodnevna od 16.45 do 17 časova.

Beograd pod belim plaštem

Tri člana jednog beogradskog sokolskog društva kupaju se na Savi „nejužnačkom vremenu — leda i snega — u prkos“

Sa nedavno održanog informativnog tečaja Sokolskog društva Beograd II (Uz našu vest na strani 8)

Iz uredništva

Preseljenje našega lista iz Ljubljane u Beograd iziskivalo je da se izvrše mnoge pripreme, potrebne za daljnje normalno izlaženje lista u novom sedištu. Usled toga, a delom i usled nastupivših mnogih praznika koji su usporavali te pripreme, ovaj prvi broj našega lista u novoj godini izlazi nešto većim zadržanjem. Molimo stoga naše pretplatnike da izvole uvažiti razloge zbog kojih je to usledilo.

Naredni broj našega lista izlazi 29. o. m.

Sve rukopise za objavu u našem listu molimo unapred slati na adresu: Uredništvo „Sokolskog glasnika“ (ili: Sa-

vez Sokola Kraljevine Jugoslavije — uredništvo „Sokolskog glasnika“), Beograd, Prestolonaslednikov trg 34.

Molimo da rukopisi budu pisani samo na jednoj strani; ako se pišu strojem, molimo da se pišu s proredom, u razmaknutim redovima, a oni rukom, da su čitljivi.

Molimo sve bratske jedinice, da iz svoje sredine izaberu i zamoле једног podesnog brata ili sestru za vršenje stalne novinarske službe, koji će našem listu redovito slati najnovije vesti o životu i radu u našim jedinicama. I mena i zanimanje te braće i sestara molimo da bratske jedinice što pre do stave neposredno uredništvu našeg lista.

Zbor župskih načelnika

Dne 13. decembra pr. g. održan je u Beogradu zbor župskih načelnika. Na ovom zboru bilo je zastupano 20 župa; načelnice iz 5 župa, i to župa: Kranj, Mostar, Šibenik-Zadar, UŽice i Varazdin nisu učestvovali. Na zboru je bilo prisutno i savezni načelnik žena osim s. Brozović, kao i savezni stručni odbor žena osim s. Šepe i s. Vojinović koje su svoj izostanak opravdale.

Sednicu zbora otvorila je načelnica Saveza s. Elza Skalar, pozdravivši prisutne sestre i podnevši svoj izveštaj o radu načelnika i tehničkog odbora Saveza za vreme od poslednjeg zbora.

Na dnevnom redu ovoga zbora bio je poslovnik saveznog stručnog vodstva žena, izmena svečanog kroja članica, takmičenja, tečajevi i proračun za godinu 1937/38.

O radu oteka za zimске grane referisala je zamenica načelnice s. Pavičević, i to, da će se tečaj za smučanje vršiti od 25. decembra 1936 do 3. januara 1937 na Kopaoniku. Smučarska takmičenja Saveza SKJ i docnije takmičenja Saveza slovenskog Sokolstva vršiće se u isto vreme i u istom kraju kao i za članove. Bio je primljen predlog, da se u januaru 1937. godine održi 6-dnevni tečaj za klizanje. Tačno vreme ovoga tečaja određiće se prema vremenskim prilikama.

O opštim takmičenjima, koja su obavezna za sve jedinice Saveza, izvestila je s. Skovran. Način ovih takmičenja i njihova organizacija biće kao i pri poslednjim takmičenjima. Na zboru je bilo zaključeno, da ova takmičenja budu obavezna za ženski naraštaj i članice do navršene 26. godine, a poželjno je, da u tim takmičenjima uzmu učesća i starije sestre. Načelnice pak koje lično vode takmičenja neće se takmičiti.

Zaključeno je nadalje, da se u g. 1938 održe takmičenja za prvenstvo Saveza SKJ i takmičenja u nastupima na pozornici prilikom župskog sleta u Beogradu.

Raspis za opšta takmičenja objaviće se u narednom broju „Sokola“.

O tečajevima i takmičenjima u igrama izvestila je s. Pavić, pa je s time u vezi zaključeno, da se priredi 14-dnevni tečaj za igre u mesecu julu, da se izvrše takmičenja ženskog naraštaja između društava i župa i da naraštajke i članice vežbaju košarku. Također je zaključeno, da se održi 14-dnevni plivački tečaj i savezno takmičenje u plivanju. Vreme i mesto toga tečaja i takmičenja određiće se na narednom zboru. Primljen je nadalje i predlog s. Trdin, da se održi 14-dnevni tečaj za taborenje.

Pored već spomenutih tečajeva primljeni su predlozi s. Žic, da se održi tronedeljni opšti tečaj za načelnice i vodnice u društvima (kao drugi godišnji deo tečaja, koji je održan od 1-14. novembra 1936), jedan šestodnevni tečaj za narodna kola (zajedno s članovima), jedan desetodnevni tečaj za vrhunske vežbačice, jedan desetodnevni tečaj za vodnice dece, jedan šestodnevni tečaj za ritmiku, jedan desetodnevni tečaj za sudkinje, i šest desetodnevni tečajeva za društvene načelnice i vodnice. Jedan od tečajeva za načelnice

i vodnice biće višega stepena od drugih, te će se stoga u taj tečaj primiti samo sestre sa župskim prednjačkim ispitom, i to one, koje su članice prednjačkog zbora; u sve ostale tečajeve za plivanje, igre itd.) primiće se samo sestre, koje su članice prednjačkog zbora.

O izmeni svečanog kroja članica referisala je s. Pavičević, koja je dala izraditi bluze i kape prema svome predlogu. Nakon duže debate, koja nije dovela do definitivnog zaključka, savezna načelnica s. Skalarjeva skinula je to pitanje s dnevnog reda i zamolila sve župske načelnice, da dadu svoj pismeni odgovor najdalje do 15. januara 1937. na sledeća dva pitanja: 1) da li ima da ostane sadanji svečani kroy članica i nadalje a sa sledećim izmenama: engleska fazona, crvena bluza, crni šešir (koji malo nalči na šajkaču) s kardom i perom, crni pas i crne cipele, ili: 2) ima da se svečani kroy članica izmeni iz temelja, i to po uzoru jednog praktičnog sportskog kostima?

Načelnica s. Skalarjeva izvestila je zatim o razlozima, koji su ponukali savezni stručni odbor da sastavi poslovnik za savezno stručno vodstvo žena. Tom prilikom je s. Skalarjeva time u vezi istakla, da se ovde radi jedino o načelnoj podeli rada i o izvođenju načela jednakopravnosti braće i sestara u Sokolstvu. U dopunu poslovnika tačka 8 imala bi da glasi ovako:

„Telesno vaspitanje i u vezi s ovim moralno vaspitanje svega članstva vodi u stručnom pogledu zajednički zbor župskih načelnika i načelnica i načelnikstvo braće i sestara. U njihov delokrug spada rešavanje svih pitanja načelne prirode. Sednice se održavaju zajedno, u koliko se na njima raspravljaju načelna pitanja. Zajedničke sednice saziva u sporazumu s načelnicom načelnik, koji i vodi te sednice. Rad u stručnom vodstvu za braću vode braća, a za sestre sestre. Radi toga se pre pomenuti zbor treba da deli u dva dela: u zbor župskih načelnika i u zbor župskih načelnica, a skupno načelnikstvo u načelnikstvo braće i u načelnikstvo sestara“.

Ovaj predlog za poslovnik bio je primljen sa sledećom dopunom: „Članice stručnog odbora imenuje načelnikstvo i nemaju pravo glasa ni na zboru župskih načelnika ni na zajedničkom zboru“.

Pri raspravi o ovom poslovniku na zajedničkom zboru nije došlo do nikakvih zaključaka radi podeljenog mišljenja između braće i sestara, te je to pitanje ostalo otvoreno.

U pogledu iprava za svesokolski slet u g. 1938 u Pragu sve sestre slažu se u tome, da treba da nastupi kako članstvo tako i naraštaj sa skupnim prostim vežbama, sastavljenim za oba spola, ali da pojedina odelenja pri samom uvežbavanju rade nezavisno jedna od drugih.

U pogledu učesća ženskih vrsta na međunarodnim takmičenjima u Pragu prilikom sleta 1938. godine saglasile su se sve sestre osim jedne.

U vezi s eventualnim prestankom važnosti železničkih župskih besplatnih karata, s. Trdinova predložila je, da

prevozne troškove za sestre, koje putuju na savezne prednjačke tečajeve u Beograd, snosi Savez. Taj predlog s. Trdinova je obrazložila time, da se skoro svi savezni tečajevi održavaju u Beogradu, a put do Beograda je iz mnogih župa različito dalek, pa bi tako n. pr. nekoje veoma udaljene župe morale plaćati ogromne svote za putovanje njihovih tečajnica, usled čega će pojedine župe moći da šalju u savezne tečajeve svoje članstvo samo u iznimnim slučajevima. Iz toga razloga će mnoge župe na taj način biti u slabijem položaju u pogledu vaspitanja njihovog prednjaštva. Da bi putni troškovi za sve župe bili jednaki, trebalo bi da Savez povрати svakoj tečajnici, iz bliže ili udaljenije župe, njihove pre-

vozne troškove. To bi se postiglo na taj način, da bi n. pr. svaka župa za svaku svoju tečajnicu imala da plati propisani iznos, koji će trebati odrediti, a koji će biti jednak za sve župe, a to u naslov uzdržavanja tečajeve. Iz tih doprinosa Savez bi tada imao da plati željezničke troškove tečajnica. Ovaj predlog bio je iznešen i na zajedničkom zboru, na kome je naišao na načelno odobrenje, u koliko se pri proračunavanju ne bi pokazalo, da bi taj iznos župa za održavanje odnosnih tečajeva predstavljao velik teret za same župe.

Nakon iscrpljenog dnevnog reda, savezna načelnica s. Skalarjeva obradila je sa zborom župskih načelnica propisane vežbe za opšta takmičenja.

Zaključci zbora župskih načelnika

Dne 12 i 13. decembra pr. g. održan je u Beogradu zbor župskih načelnika, na kome su donešeni sledeći zaključci:

1) **Savezni tečajevi:** U budžetskoj godini 1937/38 održaće se sledeći savezni tečajevi:

a) u saveznoj prednjačkoj školi (savezni internat u domu Sokolskog društva Beograd-Matica, ugao Tiršev i Deligradske ulice):

od 1-IV do 14-IV 1937 tečaj za društvene načelnice;

od 15-IV do 30-VI tečajevi za društvene načelnike (10 do 14-dnevni);

od 1-VII do 14-VII tečaj članica za igre;

od 15-VII do 31-VII tečaj članova za proste grane i igre;

od 1-VIII do 31-VIII opšti prosvetni tečaj;

od 1-IX do 14-IX tečaj za društvene načelnice;

od 15-IX do 30-IX tečaj za stalne (putujuće) župske prednjake;

od 1-X do 9-X tečaj slovenskih igara i narodnih kola za članove i članice;

od 10-X do 16-X lukratski tečaj SPO;

od 17-X do 31-X tečaj za vrhunske vežbače;

od 1-XI do 14-XI tečaj za vrhunske vežbače;

od 15-XI do 23-XI tečaj za vodnice dece;

od 24-XI do 30-XI tečaj članica za ritmičko vežbanje;

od 1-XII do 14-XII tečaj za vodnike dece;

od 14-I do 23-I-1938 tečaj za vrhunske vežbače;

od 23-I do 31-I tečaj za vodnike naraštaja;

od 1-II do 15-II tečajevi za društvene načelnice;

od 16-II do 24-II tečaj za sutkinje;

od 25-II do 31-II tečaj za vrhunske vežbače;

b) van savezne prednjačke škole:

od 1-VII do 20-VII-1937 prednjački tečaj za naraštajce od 16-18 godina (u logoru) na moru u Kaštel Sućurcu kod Splita;

od 15-VII do 31-VII tečaj plivanja za članice;

od 1-VIII do 10-VIII tečaj za vodnike plivanja;

od 11-VIII do 24-VIII tečaj plivanja za članove;

od 1-I do 14-I tečaj smučanja za članove;

od 8-I do 14-I-1938 tečaj klizanja za članove;

od 15-I do 31-I tečaj smučanja za članove;

od 15-I do 22-I tečaj klizanja za članice;

od 1-II do 15-II tečaj smučanja za stalne (putujuće) župske prednjake;

od 1-III do 8-III tečaj za vodnike smučanja.

2) **Radno zborovanje župskih načelnika, načelnica, načelnikstva Saveza** te članova i članica stručnog odbora Saveza održaće se od 21-VII do 30-VIII 1937 u logoru na moru u Kaštel Sućurcu kod Splita.

3) U svaki savezni tečaj šalje svaka župa po jedno lice. U slučaju da poje-

dina župa u savezni tečaj ne pošalje svog tečajca, ovlašćuje se savezno načelnikstvo da to mesto popuni tečajcem iz druge župe.

4) Savez ima da od župa zatraži obračun o utrošnji pomoći dobivene od Saveza.

5) Opšte utakmice članova u višem razdelu (za Kraljev mač) održaće se prigodom sleta Sokolske župe Beograd dne 20 i 21-VI-1937 god.

6) Savezno načelnikstvo ima da se pobrine za izradu ukusnih povelja za pojedina savezna takmičenja.

7) U budžetu za 1937/38 godinu ima da se predvidi potreban iznos za nabavku 26 garnitura (garnitura od 3 komada: za članstvo, naraštaj i decu) sobnih vazdušnih pušaka. Svaka će župa i Savez dobiti po jednu garnituru, da se u tečajevima uzmogne da provodi nastava gađanja.

8) Za list prednjaštva „Soko“ treba u budžetu za 1937/38 godinu predvideti potreban iznos za štampanje priloga po jedinim brojevima lista, u kojim će se donositi sastave vežbi za akademije i javne nastupe, gradivo za takmičenje i t. d.

9) U stručnim odborima župa, prednjačkim i vodničkim zborovima društava i četa imaju se odrediti poverenici za list „Soko“, koji moraju da drže sve jedinice. Stalni župski prednjaci i svi koji obilaze jedinice imaju se starati oko naplate pretplate za „Soko“ (neka sobom nose čekovne uplatnice i neka na licu mesta predadu iznos na poštu).

10) U pogledu nove sokolske odore ima se načelnikstvo Saveza da pobrine za konkretne nacрте, izrađene na osnovu izloženih mišljenja, da te nacрте predloži narednom zboru župskih načelnika, koji će nastojati da to pitanje privede bliže konačnom rešavanju, kako bi se u dogledno vreme mogao Savezu slovenskog Sokolstva predložiti konkretan predlog, jer je želja, da se to pitanje jedinstveno reši u sklopu celog slovenskog Sokolstva.

11) Savezno načelnikstvo postaraće se za slike nove naraštajske odore COS, te će iste razaslati svim župama, da se po tome pitanju uzmogne rešavati na idućem zboru.

12) Savez će zatražiti od sletskog odbora za svesokolski slet u Pragu 1938 god. poseban nastup na sletištu u jednoj tački. Nastup će biti zajednički: članova društava i četa te članica. Prema izloženom nacrtu, savezno načelnikstvo postaraće se za uzornu glazbu, a zatim će se raspisati javni natečaj za vežbu na osnovu te glazbe.

13) Sokolske čete moći će na svesokolskom sletu u Pragu 1938 god. na vežbalištima nastupiti samo u propisanom vežbovnom odelu, t. j. dosada propisanom vežbovnom odelu za čete pridolazi još vežbovni pojas članova (plavo-beli).

14) Sokolskoj Petrovoj petoljetici dati će načelnikstva četa, društava, okružja, župa i Saveza te prednjački i vodnički zborovi društava i četa svoj pri log time, što će svim svojim silama i požrtvovnim radom nastojati, da svoj predviđeni program rada oko vaspitanja i usavršavanja svih pripadnika našeg pokreta stopostotno izvrše — naročito u pogledu vaspitanja svesne stegе (discipline) i stvarne saradnje

svakog pojedinca. Ko je Soko — taj je vežbač!

15) U pitanju kompetencije stručnih sokolskih tela doneto je tumačenje: „Da se načelnici i stručni funkcioneri mogu da biraju samo na predlog nadležnih tela. Više telo može da potvrdi samo one, koji su tako predloženi i imaju poverenje nadležnog tela”.

16) Za pokrajinske sletove ima u buduću da vežbe pravovremeno propiše savezno načelništvo (bar 1 godinu pre sleta).

17) Slet u Skoplju 1937 godine. Obzirom na kratko vreme do sleta zbor župskih načelnika ne može preuzeti odgovornost i zaključuje, da se u Skoplju 1937 god. ne može da održi pokrajinski slet. — Zbor daje, obzirom na važnost učestvovanja Sokolstva u proslavi 25-godišnjice oslobođenja naših južnih krajeva, upravi Saveza i upravi Sokolske župe sugestiju, da se u Skoplju 1937 god. održi „Slet Sokolstva na jugu” ili „Jubilarni slet Sokolske župe Skoplje” ili slet pod sličnim imenom, za čiju izvedbu odgovara Sokolska župa Skoplje. Sokolska župa Skoplje može da pozove na učestvovanje sve župe Saveza SKJ — no samo u tolikom opsegu, u kojem može primerno da sprovede organizaciju dolaska, nastambe, prehrane, nastupa i odlaska učesnika.

18) Do narednog zborovanja ima da se razmisli razdoba naših većih priredaba, i to na „sokolske sletove” sa vežbanjem i „sok. izlete” bez vežbanja a manifestacionog značaja.

19) Potvrđuje se način sprovođenja opštih utakmica. Tokom provedbe za beležice župe primedbe, da se iduće godine popravi.

20) Potvrđuje se ugovor o saradnji Saveza SKJ sa zimsko-sportskim savezom.

21) Savezno načelništvo ima da poradi na ostvarenju sporazuma o saradnji sa Lakotlatskim savezom.

22) Diskusija župskih načelnika i načelnica o ustrojstvu i radu muških i ženskih u Sokolstvu rezimirana je, pored mišljenja o potpunoj ustrojstvenoj odvojenosti, u dva predloga:

a) da se rad ne odvoji, nego da se samo održavaju sednice i zborovi odvojeno, a po potrebi da se održe i zajednički;

b) da se ustrojstveno ne odvoje muški i ženski zborovi i tela, t. j. da se svi redoviti zborovi i sednice, koje saživaju načelnik, održe kao zajedničke a pored toga, da sestre odvojeno održe zborove i sednice koliko god ih je potrebno za rešavanje pitanja izričito ženskog značaja i rada sa ženskim odeljcima. Kako su za predlog pod a) uglavnom bile sestre, a za predlog pod b) braća — odgođeno je daljnje rešavanje do narednog zborovanja.

23) Savezno načelništvo ima da izradi proračun za osnatak fonda za posetu saveznih tečajeva prinosima župa i da se taj nacrt uputi župama na mišljenje.

24) U narednoj 1937/38 radnoj godini održaće se savezne utakmice u smučanju, plivanju, igrama te opšte utakmice članova višeg razreda (za Kpaljev mač). Opšte utakmice članova ostalih razreda održaće se po župama. Članice će održati opšte savezne utakmice i utakmice u nastupima na pozornici.

Tečajevi Saveza S. K. J.

Opšti tečaj za članice

Od 2 do 14 novembra pr. god. održan je u Beogradu, u domu Sokolskog društva Beograd-Matica, savezni opšti tečaj za članice. Za tečaj, koji je bio internatski, prijavilo se 34, od kojih je bilo primljeno 27 članica.

Tečaj je otvorila savezna načelnica sestra Elza Skalarjeva sa sestrama: Ljubicom Pavićević, zam. načelnice Saveza, Milenom Grubor i Agatom Zic, članicama stručnog odbora Saveza i putujućim prednjačicama Saveza.

Na tečaju su predavale sestre: Elza Skalarjeva metodiku — 2 časa, o dužnostima i pravima nač. — 1 čas; Pavićević Ljubica nazivoslovlje prostih — 7 časova, o disciplini na javnim nastupima — 1 čas; Vera Pavić igre — 4 časa; Olga Skovran vežbe sa spravama — 4 časa, dečije vežbanje — 3 časa; Milena Gruborova ritmiku — 4 časa; Marija Vojinović vežbe na gredi i le-

stvama — 2 časa; Agata Žic strojeve — 4 časa, pevanje — 3 časa; Miroslava Trajković o letanju vežbalištu i sokolani — 1 čas; Jelka Ban narodna kola — 3 časa, nazivoslovlje na spravama i vođenje po odeljenjima — 14, nazivoslovlje prostih — 1 čas, uzorni čas za članice — 3, otpore i prelake — 1 čas, takmičarski red — 1 čas; Dana Polšak sudenje — 5, uzorni čas za naraštaj — 2; Zorka Vojinović istoriju — 1, ideologiju — 2, administraciju — 1, besedništvo — 2; Branko Polić fiziologiju — 3; dr. Krsmanović anatomiju — 1 i prvu pomoć 1 čas.

Nije održan čas liturature i 2 časa prve pomoći. Disciplina na tečaju bila je dobra, a uspeh zadovoljavajući.

Tečaj je završilo 26 članica, i to iz Sokolske župe: Beograd 6, Bjelovar 1, Šibenik 1, Karlovac 2, Maribor 1, Užice 3, Sušak 2, Kranj 2, Ljubljana 2, Celje 2, Kragujevac 1, Niš 1, Banja Luka 1.

Tečaj za vodnice dece

Od 15 do 20 novembra pr. god. održan je u Beogradu, u domu Sokolskog društva Beograd-Matica, savezni tečaj za vodnice dece. Za ovaj tečaj prijavilo se 48, a primljeno 35 članica, od kojih su došle 32. Tečaj je bio na internatskoj osnovi.

Tečaj je otvorila savezna načelnica sestra Elza Skalarjeva sa prisutnim sestrama putujućim prednjačicama.

Na tečaju su predavale sestre: E. Skalar o dužnostima vodnice dece, 1 čas; Ljubica Pavićević o izletima kao vaspitnom sretstvu za decu, 1 čas. psihologiju i pedagogiju deteta, 2 časa od predviđenih 3 časa; Marija Vojinović različenosti, 3 časa; Milena Grubor pevanje, 3 časa; Olga Skovran igre sa pevanjem, 3 časa i organizaciju dečjih otseka, 1 čas; Vera Pavić igre za mladu decu, 2 časa od predviđenih 4; Agata Žic praktične časove za mladu decu, 7 časova od predviđenih 5; Zorka Vojinović, o sokolskoj misli 1 čas; Jelka Ban praktične časove za stariju decu, 11 časova, elemente na spravama, 9 časova od predviđenih 7, igre 5 časova od predviđenih 7; brat Polč Branko fiziologiju 1 čas od predviđenih 3 časa; Disciplina na tečaju bila je odlična, uspeh zadovoljavajući.

Jedna sestra iz župe Beograd napustila je tečaj zbog bolesti u kući. Dne 19 nov. sestre su posetile večernju predstavu u Narodnom pozorištu.

Tečaj je posetio i savezni načelnik brat dr. Alfred Pihler, koji je sestre srdačno pozdravio.

Tečaj je završilo 31 članica, i to iz Sokolske župe: Banja Luka 1, Beograd 8 (5 eksternih i 3 interne), Niš 1, Novi Sad 1, Osijek 2, Šibenik 1, Maribor 1, Skoplje 2, Celje 1, Kragujevac 2, Split 1, Sušak-Rijeka 2, Užice 2, Karlovac 2, Kranj 1, Varaždin 1, Petrovgrad 1, Tuzla 1, Sarajevo 1.

Tečaj za vrhunske vežbačice

U danima od 24—28 novembra pr. god. održan je u Beogradu u Sokolskom domu Beograd-Matica, savezni tečaj za vrhunske vežbačice.

Za tečaj, koji je bio na internatskoj osnovi, prijavilo se 34, a primljeno je 29 članica.

Tečaj je otvorila sestra Ljubica Pavićević, i zamenica načelnice Saveza, sa sestrama: Agatom Zic, Jelkom Ban, Tončkom Šifter i bratom Banom.

Na tečaju su predavale sestre: Mišica Šepa masažu 4 časa, o međunarodnim utakmicama 1 čas, o higijeni 1 čas; Zorka Vojinović o sokolskoj misli i sokolskom vaspitanju 2 časa; Jelka Ban strojeve vežbe 4 časa i narodna kola 3 časa; brat Ban Rafael raznolikosti, sprave i proste vežbe 15 časova; brat Kavčić i brat Ban proste grane 4 časa i brat Branko Polić fiziologiju 1 čas. Nisu se održali časovi prostih vežbi na glazbu.

Disciplina na tečaju bila je dobra, Uspeh zadovoljavajući. Bila su tri lakša obolenja.

Tečaj je završen 28 novembra u 17 časova, a završilo ga je 29 članica, i to iz Sokolske župe: Zagreb 2, Split 2, Celje 1, Banja Luka 1, Beograd 7, Sušak-Rijeka 2, Petrovgrad 1, Maribor 2, Užice 1, Sarajevo 2, Novi Sad 1, Osijek 4, Ljubljana 3.

Pokrajinske smučarske utakmice

Načelništvo Saveza SKJ ovim raspisuje prve pokrajinske smučarske utakmice obavezne za župe Beograd, Užice, Sarajevo, Kragujevac, Četlije. Obaveznost ovih župa određena je na osnovu njihovog pismenog pristanka. Na utakmicama mogu učestvovati i sve ostale župe.

Prve pokrajinske smučarske utakmice održaće se 31 januara 1937 godine na Zlatiboru a organizovaće ih župa Užice.

Takmičice se u sledećim granama:

Članovi: takmičenje na 18 km. i u smuku na 4 km.;

Članice: takmičenje na 4 km. i u smuku na 2 km.;

m. naraštaj: takmičenje na 3 km. sa prirodnim zaprekama (vidi okružnicu br. 54) i u smuku na 2 km.;

Ž. naraštaj: takmičenje na 2 km. i u smuku na 2 km.;

Rok prijave: Prijave slati Načelništvu Saveza do 25 januara o. g. Sve ostalo biće objavljeno naknadno.

Smučarski tečaj za članove

Ovogodišnji tečaj za članove održaće se od 25 januara do 4 februara na Jahorini planini, kod Sarajeva.

Svaka župa ima pravo da na ovaj tečaj pošalje jednog brata.

Rad na tečaju otpočeće 25 januara ujutro i trajaće do 3 februara u podne.

Lutkarski tečaj

Od 28 decembra pr. g. do 3 januara o. g. održan je u Beogradu, u prostorijama Sokolskog doma Beograd-Matica, lutkarski tečaj Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Tečaj je otvorio zamenik saveznog starešine brat inž. M. Ilije Smiljanić u prisustvu članova Savezne uprave i Prosvetnog odbora. Dne 31 decembra pr. g. tečaj je posetio predsednik Prosvetnog odbora brat dr. Vladimir Belajčić, koji je tom prilikom dao svima učesnicima tečaja poleta, istakavši značaj ove toliko lepe i korisne vaspitne grane rada u našem Sokolstvu.

Vode tečaja bili su br. Mirko Mihalčić i br. Josko Zidarić, članovi Prosvetnog odbora Saveza, a ekonom bio je br. Dragoljub Atanacković.

Na tečaju su predavali sledeći predavači: br. Josko Zidarić predavao je istoriju lutkarstva, izradu lutkarske stalne i pokretne pozornice, br. Mirko Mihalčić režiju i inscenaciju, osvetljenje i efekte i izradu scenskog nameštaja, br. Ivan Lavrenčić izradu ručnih lutaka, a g. Pecije Petrović, glumac, recitaciju i g. Staša Beložanski izradu kulisa. Jutarnju telesnu vežbu braće tečajaca vodio je br. Sedlaček.

Tečaj je pohađalo 28 učesnika, kojih je bilo skoro iz svih župa. Po svršetku tečaja priređena je tečajcima opšerna večera, kojom prilikom je br. Lavrenčić svima dao kratka uputstva za lutkarski rad u jedinicama.

Šestodnevni prosvetni tečaj Sokolske župe Niš

Sokolska župa Niš održala je u vremenu od 28 decembra pr. g. do 2 ja-

nuara o. g. šestodnevni prosvetni tečaj za učesnike iz svojih društava.

Na tečaju, koji je održan u domu Sokolskog društva Niš-Matica, bilo je 19 učesnika, i to 10 iz društava i 1 učesnik iz sok. čete.

Tečaj je otvorio brat Marković, prosvetar župe, a potom je uzeo reč br. Dimitrijević, starešina župe, koji je istakao značaj ovog tečaja i toplo pozdravio sve prisutne.

Nastamba i prehrana u tečaju bila je zajednička. Tečajem je rukovodio brat Marković, prosvetar župe.

Tečajci su posetili i predstavu bano-vinskog pozorišta i gledali Nušićev komad „Ujez”.

Tečaj je uspeo u svakom pogledu.

Sabor sokolskih jedinica s Korčule

Dana 12 i 13 pr. m. održan je u našem mestu II sokolski sabor svih jedinica s otoka Korčule.

Dana 12 pr. m. u večer prispeli su delegati svih sokolskih jedinica, društava i četa s otoka, a tako isto stigao je i starešina Sokol. župe Mostar, brat Čeda Milić, s braćom prof. Jovom Radulovićem i Radovanom Čarovićem, starešinom čete Stepen, prvakom u guslanju na utakmicama župe Mostar. Po dolasku delegata u prostorijama Sokolskog društva Blato održana je pretkonferencija, na kojoj se raspravljalo o uklanjanju poteškoća sokolskom radu na otoku. Pretkonferencija je završila rad stvorivši dnevni red za sutrašnji sabor.

Dana 13 pr. m. u 9 sati trebala je da se održi sokolska povorka učesnika sabora a tako isto i miting na trgu, ali ovo je moralo da otpadne usled lošeg vremena koje je tada vladalo, a koje je uvelike sprečilo da na ovaj sabor nisu došli mnogi i mnogi članovi iz otočkih jedinica.

Toga dana u 10 sati otpočeo je u novoj još nedovršenoj sokolani, u prisustvu predstavnika vlasti i raznih kulturnih i nacionalnih društava, kao i u prisustvu brata Čede Milića i župskih delegata, sabor sokolskih jedinica. Sabor je otvoren sa sokolskom molitvom, nakon čega je odana počast zastavama društva Korčule i Vela Luke, te čete Pupnat. Predsedavajući brat Miljenko Batistić, starešina društva Blato, setio se je prigodnim rečima Nj. Vel. Kralja, nakon čega je glazba Sokol. društva Vela Luka otvivala državni himnu iz koje je nastalo klicanje Kralju i Jugoslaviji. Predsedatelj sabora pročitao je zatim brzojavne pozdrave Nj. Vel. Kralju, Savezu SKJ i banu Dr. Jablanoviću, koje je sabor oduševljeno prihvatio uz klicanje. Zatim je brat Radovan Čarović, župski izaslanik i guslar, odgovodio na guslama pozdrav Kralju.

U radu sabora uzeli su učešća delegati svih otočkih jedinica, podnoseći svoje predloge za što naprednije delovanje otočkog Sokolstva u idućoj godini. Brat prof. Jovan Radulović bitanim rečima objasnio je sakupljenoj braći i učesnicima sabora značaj Petrove petoljetke. U slučajnostima uzeo je reč brat Čeda Milić, župski starešina, koji je u svome govoru označio puteve

Sa lutkarskog tečaja Prosvetnog odbora Saveza S.K.J., održanog u Beogradu od 28-XII-1936 do 3-I v.g.

Sokolstva u današnjim mutnim vremenima, naglašavajući jedinstvo našega naroda i nedeljivost naše narodne države. Govori, kako brata Jove Radulovića tako i brata Čede Mlića; bili su burno pozdravljeni od prisutnih.

Po završenom saboru, kako je prestala kiša, prošla je mestom sokolska povorka, predvođena sokol. glazbom. U povorci su uzeli učešća svi koji su bili na saboru. U savršenom redu povorka je obišla oko mesta uz burno klicanje Kralju i Jugoslaviji, te se završila pred novim Sokolskim domom, oдавši pozdrav sokolskim zastavama.

Istoga dana posle podne priređena je svečana akademija u dvorani novo sagrađenog Sokolskog doma. Dvorana je bila dupke puna građanstva te braće i sestara. Na akademiji je uzelo učešća i društvo Vela Luka s jednom tačkom, a tako isto i Glazbeno društvo sa svojim orkestrom. Sve tehničke tačke su izvedene sa velikim uspehom i na opće zadovoljstvo prisutnih. Osim tehničkih tačaka na programu akademije bile su i dve recitacije brata M. Batistića, kao i pozorišni komad Branislava Nušića „Knez Ivo od Semberije“, koji je komad izveden na opće zadovoljstvo prisutne publike.

Posle akademije nastalo je sokolsko veselje, nakon čega su se delegati i učesnici na saboru oduševljeni povratili svojim kućama, noseći u sebi podstreke i novi elan za daljnji rad u svojim sokolskim jedinicama.

Idući sokolski sabor svih jedinica našeg otoka održaće se u mesecu septembru u Žrnovu, sedištu Sokolskog društva.

Sastanak sokolskih radenika na selu

Sastanak sokolskih radenika na selu održan je u Osijeku u prostorijama Sokolske župe. Kako se na tome sastanku imalo raspravljati i o pitanju vaspitanja ženskih kategorija, to su bile zamoljene i sestre sokolske radnice po četama i društvima na selu, da dođu na ovaj sastanak, te na kome su prisustvovali sledeća braća i sestre: S. Kovaljska (župska načelnica), dr. P. Šumanovac (član uprave župe) te članovi župskog prosvetnog odbora: I. Beara, dr. G. Dodig, Lj. Kokić, Đ. Kolarov, Kikerec, Stražnicki (Vinkovci) Lovrenčić, (Gaboš), Štajduhar (Županja), Bico (Lug), Borić i Trifunović (Belo Brdo), Filipović (Podr. Slatina), Granjaš (Skoplje), Slijepčević (Beli Manastir), Ivičić (Vukovar), Šijanović (Borovo), Stević (Branjina), Colčić (Tenjski Antunovac), Linsner (Osijek Retfala) i S. Tomić (Čadavica).

Prisutnu braću i sestre pozdravio je br. Kolarov, koji je i predsedavao sastanku.

Prema izveštajima sokolskih radnika na selu, videlo se, da je rad u većini jedinica na selu skoro zastao, a čemu su uzrok razne nezdrave prilike na terenu. Mnoge su jedinice tokom godine likvidirane, a mnoge pak stoje u likvidaciji. Kod nekih jedinica je razlog zastoj u radu i to što nemaju vežbaone, ili su prostorije u kojima vežbaju nepodesne i nehygijske. Što je duh u jedinicama pao kriva su i materijalna društva koja stoje u slabom kontaktu sa svojim četama i ne daju im dovoljno poleta i moralne snage.

Prosvetni rad je u svim četama slab šablonski.

U nekim mestima sokolski radnici izloženi su i teškim pretnjama, a sokolski domovi su napadani i oštećivani. U drugim pak jedinicama osujećen je rad premeštajem sokolskih radenika. Kako se vidi, sve su to nimalo utešne prilike, o kojima treba povesti ozbiljna računa.

Zatim je brat Kolarov izvestio, da je tokom 1936 godine od 71 jedinice pregledano ih 31, i to 18 društava i 23 čete.

U svom daljnjem izveštaju kao referent za sokolske čete brat Kolarov je izneo opšte stanje u tim jedinicama. Istakavši veliku važnost sokolskog rada na selu, brat Kolarov je izneo značaj tog rada pre rata, kada je on bio nacionalno-revolucionarnog karaktera, dok je danas više socijalnog ili bolje reći nacionalno-privrednog. Župa je do sada za rad na selu učinila malo, ali zato će u buduće njezin rad biti posvećen jedinicama na selu i gledati da one na novo procvatu i da se spasi ono što je dobro, i lepo. Time u vezi brat Kolarov

izneo je što bi trebali da učinimo za napredak Sokolstva na selu.

Zatim je izvestila s. Kikerec, župska referentkinja za vaspitanje ženskih kategorija, koja je govorila o svrsi rada sa ženskim kategorijama uopšte i o ženskim kategorijama na selu napose, te upoznala prisutne sa već propisanim programom rada. Kako su na ovom sastanku bile prisutne samo dve sestre, to se detaljnije razlaganje o tome pitanju ostavilo za idući sastanak, na koji će se ponovno pozvati i ostale sestre.

Sestra Kikerec stavila je prisutnoj braći na srce, da porade na tome, da sestre u njihovim jedinicama koje su na odgovornim mestima prihvate propisani program i bar najmanji njegov deo provedu u svojim jedinicama.

O nacrtu budućeg rada u četama, koji je primljen gotovo u celosti, izvestio je brat Kolarov.

Na koncu sastanka govorio je br. I. Beara, član ZPO, o sokolskoj štampi, o njenoj velikoj važnosti, ali na žalost i o indolenciji sokolskih pripadnika prema istoj. Potrebno je samo malo dobre volje i truda da se naša sokolska štampa moralno i materijalno podupre i da se prikupe pretplatnici na sokolske časopise. U tome pogledu čini apel na svu svesnu braću i sestre.

Time je sastanak bio zaključen.

Okružnice Saveza S. K. J.

Delegiranje načelnika na župske i savezne skupštine

Svima bratskim župama i društvima!

U vezi sa zaključcima radnog zborovanja župskih načelnika i načelnica a po traženju br. Načelnika Saveza, Uprava Saveza preporučuje br. društvima da na skupštine svojih župa, a br. župama da na skupštine Saveza, upućuju kao svoje delegate i braću društvene, odnosno župske načelnike. Ovo će biti od koristi radi toga, što su načelnici glavni saradnici u vaspitnom radu našega članstva i kao takvi treba da učestvuju u radu glavnih godišnjih skupština, na kojima se ne samo pretresa ceo prošli, nego se daju i direktive za budući sokolski rad. —

Broj 15615.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije

Važnost sok. legitimacija za putovanje železnicom

Svim sokolskim društvima i četama! Upozoravamo sva bratska društva i čete, da će od 15 januara 1937 godine za putovanje železnicom sa povlasticom, koja je predviđena novim pravilnikom, važiti samo sledeće sokolske legitimacije:

- 1) naraštajске legitimacije (bez fotografije, sive korice).
- 2) Članska legitimacija za članove sokolskih četa (bez fotografije, crne korice).
- 2) Članske legitimacije za članove sokolskih društava (sa fotografijom, crne korice).
- 4) Članske legitimacije za članove Uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije (sa fotografijom, crvene korice).

Legitimacije važe samo onda, ako član (naraštajac) nije u zaostatku sa plaćanjem članarine više od 3 meseca, što se vidi u rubrici plaćanja članarine.

Upozoravamo sve bratske župe, društva i čete, da moraju svoje legitimacije saobraziti sa legitimacijama saveznog izdanja, jer im inače legitimacije neće važiti.

Nadalje skrećemo pažnju bratskim jedinicama, da privremene legitimacije članova na pokusnom roku ne važe za putovanje železnicom sa povlašćenom vožnjom.

Zdravo!

Broj 13.094.

Savez Sokola Kralj. Jugoslavije.

Prosvetni tečaj Sokolske župe Tuzla

Sokolska župa Tuzla odžala je od 28 decembra pr. god. do 2 januara o. god. šestodnevni prosvetni tečaj. Slušalaca na tečaju bilo je 18, i to braće

i sestara. Na tečaju su bile zastupane sledeće sokolske jedinice: Srpska Grabska, Vlasenica, Olovo, Tuzla, Zavidovići, Gračanica, Ljubac, Odžak, Teslić, Ljubovija, Kreka, Lukavac, Brčko, Pecka.

Predavali su braća i sestre: Jovan Đurišić: Idejni osnovi Sokolstva, Jugoslovenska misao i Organizacija prosvetnoga rada; prota Petar Jovanović: Pčelarstvo; Mehmed Salihspahić: Metodika; Mehmed Selimović: Soko u narodnoj poeziji i sokol. pozorište, Danilo Marković: Sokolsko novinarstvo, dr. Milan Nešković: Treznost u Sokolstvu i polne bolesti, Veljko Česarić: Pisma i muzika u Sokolstvu, Grujica Novaković: Vočarstvo, Đuro Mrmak: Stočarstvo, Veno Rihter: Lutkarsko pozorište, Aco Janković: Slovensko Sokolstvo, Miloš Milšić: Staračenje o novom članstvu, sokolsko vaspitanje dece i naraštaja te izleti i taborovanje.

Savezni prosvetni odbor poslao je na tečaj sestru Zorku Vojnović i brata Miloša Stanojević, koji su uzeli učešća kao predavači. Sestra Vojnović je predavala o ženi u Sokolstvu, brat Stanojević o sokolskom besedništvu, kulturnoj orijentaciji Sokolstva i o naučnoj osnovi Sokolstva. Osim toga održavana je jutarnja i večernja telovežba, govori pred vrstom i kritike govora, a vođene su također dva puta i debatte večeri.

Tečajci su jedno popodne napravili izlet u Kreku, gde su pregledali Solaru i tvornicu špiritusa. Tečajci su stanovali u novo sagrađenom domu Kralja Petra Oslobođioca. Tečaj je vodio s najvećim zadovoljstvom brat Jovan Đurišić, profesor ovdašnje realne gimnazije.

Naši pokojnici

† Brat Janko Prelovec

SUSAČ. — 26 pr. m. naprasno je preminuo naš dragi brat Janko Prelovec.

U naponu snage, u 36 godini, agilna i aktivan, fanatik svoje misli i svojih osećaja, on odlazi iz naše sredine, kad smo najviše trebali njegove sposobnosti, i u Sokolstvu i u radu naših društava. Soko do srži svojih kostiju, pok. brat Janko vršio je, za četrnaest godina svoga boravka u našem gradu, razne dužnosti u našem Sokolskom društvu. Smrt ga je zatekla kao zamenika načelnika i člana tehničkog odbora Sokol. župe Sušak-Rijeka, pročelnika smučarske sekcije itd. Odličan tehničar i pedagog surađivao je na raznim tečajevima i s uspehom odgajao veliki broj mladih članova. Iako rodom iz Idrije, u našoj sredini vrlo se brzo snašao, te ovde savio svoje porodično gnezdo. Svi su ga voleli i poštovali radi njegova čistog karaktera, dobre srca i plemenitosti. Oteta domaja bila mu je večno u misli i u srcu, pa je i mnogo materijalno žrtvovao za svoju braću u emigraciji.

Koliko je celo naše građanstvo žalilo za preranim i tužnim odlaskom našega Janka, najbolje je pokazao njegov pogreb na trsatskom groblju, kome je prisustvovao do sada neviđen broj građanstva. Može se kazati, da je Sušak opustio, jer je svako htelo da kaže poslednji zbogom dobrom i simpatičnom Janku. Za zvukova glazbe spuštao se je les sa smrtnim ostancima brata Janka u hladnu raku, dok mu je s njegove drage Učke sunce na zapadu slalo svoj poslednji blagoslov. Nad otvorenim grobom oprostili su se od pokojnika br. Bačić, prosvetar župe, u ime župe i tehničkog odbora, br. Mezorana u ime uprave Sok. društva Sušak-Rijeka te u ime prednjačkog zbora i smučarske sekcije, i br. Ružić u ime društva „Istra“. Grob je pokrilo nekih desetak krasnih venaca, što porodice, sokolskih, njegovih kolega bankovnih činovnika itd. Pokojnika su nosili do groba članovi Sok. društva u odorama, dok su ostali pravili špalir. Isto su prisustvovali izaslanici Sok. društava iz Trsata, Drage, Kostrene, Bakra, Crkvenice i dr., svi u odorama. Pokojnik ostavlja udovu, sestru Maru, vrlo vrednu članicu našeg društva, te dve devojčice.

Neka je laka zemlja našem dragom bratu Janku i svetla mu uspomena među nama!

† Brat Pero Budanović

Subotica. — U nedelju 10 o. m. rano izjutra pronela se tužna vest, da je umro jedan od najomiljenijih Subotičana-bunjevaca, vođa bunjevačke omladine jugoslovenski orijentisane, brat Pero Budanović, zamenik starešine Sokolskog društva. Ova bolna vest duboko je potresla sve, a naročito Sokole, njegove najmilije saradnike, sa kojima je brat Pero sa toliko ljubavi, požrtvovanja i nesebičnosti surađivao već nekoliko godina.

Pokojni brat Budanović rođen je u Subotici u jednoj uglednoj bunjevačkoj porodici 1904 god. Osnovnu i srednju školu svršio je u Subotici, a pravne nauke na univerzitetu u Zagrebu. Prerana smrt zatekla ga je u svojstvu policijskog pristava u Subotici.

Još kao gimnazijalac, brat Pero se isticao kao odličan drug i dobar prijatelj. Sarađivao je u bivšem Hrvatskom Sokolu, gde je bio tajnik. Odmah posle osnivanja Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, brat Pero s još jednom većom grupom bunjevačkih omladinaca prelazi novome Savezu i sav se posvećuje čistom i nesebičnom, idealnom sokolskom delu, od koga nije očekivao ni tražio ni koristi ni slave, već je sve radio iz najidealnije pobude, da dađe sve što može na opšte dobro i napredak njemu iznad svega mile i voljene Jugoslavije. Godine 1931 izabran je za tajnika Sokolskog društva Subotica, koju je dužnost s puno volje, u-mešnosti i ljubavi obavljao sve do 1935 godine, kada je na godišnjoj skupštini izabran za zamenika društvenog starešine, na kojem je mestu ostao sve do svoje prerane smrti.

Koliko je brat Pero bio voljen, najbolje se videlo na dan njegove iznenadne smrti. Dok je telo pok. brata Pere bilo na odru, članovi Sokolskog društva čuvali su sa suzrim očima i bolom u duši počasnu stražu, i stalno se nalazili u neposrednoj blizini njegovih roditelja, braće i sestara.

Sahrani, koja je obavljena 11 o. m. posle podne u 3 sata, prisustvovalo je više od 10.000 ljudi svih klasa, vera i narodnosti, jer je brat Pero imao nepodeljene simpatije kod celokupnog stanovništva. Bili su prisutni svi šefovi državnih, gradskih i samoupravnih nadležstava i predstavnici vojske, te razne nacionalne i sportske organizacije sa celokupnim svojim članstvom.

Sokolsku župu Novi Sad zastupala su braća ing. Kosta Petrović, zamenik starešine župe, i Lazar Tešić, zamenik načelnika župe, a Sokolsko društvo Subotica učestvovalo je pogrebu s celokupnim članstvom te zastavama i glazbom, da poslednji put isprati svoga omiljenog brata i zamenika starešine. Pošto je pokojnik bio rezervni oficir, sprovedu je učestvovao i odred vojnika s vojnom muzikom. Policija došla je u punom broju da poslednji put pozdravi svog dobrog šefa.

Iz stana do pogrebnih kola telo pok. brata Pere izneli su Sokoli suznih očiju, a na groblju od kola do groba, njegove kolege policijski pristavi.

U stanu od pok. brata Pere oprostio se dirljivim rečima u ime Sokolskog društva i župe Novi Sad, brat Ivan Turato, a u ime sport-kluba „Zrinjski“ i Jugoslovenskog nacionalnog društva „Biskup Ivan Antunović“ brat dr. Ivan Poljaković, koji je veličao rad pokojnika na nacionalnom i sportskom polju među bunjevačkom omladinom. Na groblju, pred otvorenim rakom, oprostili su se od pokojnika brat Laza Turanov, policijski pristav, koji je u nekoliko reči izneo rad pokojnikov kao policijskog činovnika i kao drug, i g. Mihajlo Sele, u ime svih subotičkih sportista, među kojima je pok. brat Pero uživao nepodeljene simpatije.

Prilikom organizovanja prošlogodišnjeg pokrajinskog sleta u Subotici, kao i za vreme trajanja samog sleta, pok. brat Budanović, posle teške i naporene policijske službe, posvetio bi se samo sokolskoj stvari, kako bi slet što bolje uspeo, a posebice se mnogo interesovao za rad i napredak naših sokolskih četa, te je vrlo često izlazio po subotičkim salašima, po našim najsevernijim sokolskim kulama, u naše čete, gde bi upućivao seosku sokolsku braću na dobar i pošten život i vaspitavao ih u sokolskom i nacionalnom duhu.

Za vreme svoga kratkog života, po kojni brat Budanović dao je najviše od onoga što je mogao dati i što mu je njegova teška služba dozvoljavala. On je mnogo obećavao, a od njega je Sokolstvo na severu mnogo i očekivalo. Ali zao udes, oduze nam ga baš onda, kada je bio u punoj stvaralačkoj snazi i kada nam je najviše bio potreban.

Neka Ti je, dragi Pero, laka jugoslovenska majka zemlja, koju si toliko ljubio! Među nama, Tvojom sokolskom braćom i sestrama, ostaće Ti trajna i lepa uspomena!

J. T.

Razne vesti iz sok. jedinica

BEOGRAD. — Tečaj Sok. društva Beograd II. Ovih dana održalo je naše društvo vrlo uspeo informativan tečaj za jednu veću grupu svog muškog i ženskog naraštaja. Ovo društvo ima velik broj omladine u dvema svojim vežbaonicama i mada ima dosta prednjaka i pomoćnika — sa teškoćom vodi časove vežbanja. Zbog toga je ovaj tečaj i priređen.

Ovim sedmodnevnim tečajem učesnici tečaja obogatili su mnogo svoje znanje i obećavaju veliku pomoć svome društvu. Na takav način društvo je do sada već dva puta priređivalo informativni tečaj — a u stvari predena je grada za društvene prednjake. S ovim i onim ranije održanim tečajevima društvo će za godinu dve steći jedan odličan kadar mladih ljudi koji će sa još više uspeha povesti ovo radišno društvo. — Na tečaju su sve predmete pokazivali članovi prednjačkog zbora, društveni starešina i lekar. — D. J.

BEOGRAD. — Dečja akademija Sok. društva Beograd II. Naše društvo priredilo je 25 pr. m. — u čast gostiju Nj. V. Kralja, kojih je bilo iz svih banovina — izvanredno lepu dečju sokolsku akademiju u prostranoj sali Kolarčevog narodnog univerziteta. Pred gostima Nj. V. Kralja, njihovim beogradskim domaćinima, zvaničnim delegatima i dupke punom salom publike i Sokola, izvelo je društvo zanimljiv program, sastavljen od slikovitih vežbi, ca, protkanih s muzikom, pesmom i monologom. Gosti su prvo saslušali pozdravni prostosrdačni govor jednog naraštaja, a onda su u svakoj vežbi našli nešto novo, nešto lepo, zbog čega njihovom odobravanju nije bilo kraja.

Uspeh ove dečje akademije bio je u toliko veći što su na njoj uzela učesnici i društva Beograd III, Beograd IV, Beograd VI, Beograd VII i Zemun.

Matica. Sve su vežbe izvedene na opšte zadovoljstvo, no ipak su „Cobanice“ i „Devetka“ (Sokolali) nadmašile. A recitacija „Soko ili skaut“ sestre Jelkice Anđelković (Soko II) — zadivila je publiku i dobila najveće simpatije.

Ovom akademijom beogradske Sokolstvo zabeležilo je još jedan lep dan na sokolskom radu i sa svojim najmlađim pripadnicima. — D. J.

BOLMAN. — Sokolska akademija. Dne 13 decembra posetili su, pod vođstvom svoga načelnika brata Slijepčevića, vežbači našeg matičnog društva Beli Manastir, našu mladu četu, te su zajedno sa vežbačima čete održali po podne sokolsku akademiju u ovašnjoj školi. Belomanastirski Sokoli dali su 4 telovežbene tačke, a naši Sokoli 5. Sve tačke bile su dobro odvežbane, a naročito braće iz Belog Manastira, čije su vežbe oduševile našu publiku, koja je prisustvovala u velikom broju. Ova poseta braće iz našeg matičnog društva, koja su došla po zimi i po kliši k nama na kolima iz mesta udaljenog 12 km., dala je podstreka našim Sokolima za još intenzivniji rad, pa braći iz Belog Manastira iskazujemo bratsku hvalu. Isto tako i ova će se četa odazvati njihovom pozivu, pa će uskoro doći sa svojim vežbačima u B. Manastir i tamo prikazati svoj rad. Uvereni smo, da će ovo međusobno posećivanje između naše čete i našeg matičnog društva doprineti uspešnom sokolskom radu.

GOSPIĆ. — Rad lutkarskog oteka Sok. društva. Dne 12 pr. m. davalo je naše lutkarsko pozorište komediju u 3 čina „Trbonja-Dugonja i Vidonja“ od Mladena Širole. Kao i do sada, naši lutkari pokazali mnogo znanja, veštine a i ljubavi za taj vaspitni sokolski rad, koji nije lak, pogotovo kod nas koji nemamo svojih prostorija.

Komad je izveden vrlo dobro i na zadovoljstvo svih prisutnih. Za taj komad su bile lutke nabavljene iz Zagreba te su kod dece pobudile naročit interes.

S. V.

MOKRIN. — Sokolska pozorišna predstava. Na završetku radne godine 1936, na dan Sv. Nikole, prikazao je pozorišni otek Sok. društva „Dida“, komad iz narodnog života u 5 činova s pevanjem od J. M. Veselinovića i D. Brzaka. Diletanti su komad izveli vrlo dobro i publika ih je nagradila dugim aplauzom. Ovo je bila jedna od najposećenijih priredaba u ovoj godini, jer su sva mesta u sali bila zauzeta. Tako je pored moralnog uspeha došao i materijalni. — D. A.

PETROVGRAD. — Prednjački tečajevi u društvima. U prvoj polovini meseca decembra pr. g. održan je večernji prednjački tečaj u Sokolskom društvu Banatsko Arandelovo, koji je vodio župski prednjak brat Stevan Bukač. Tečaj je polazio 16 braće. Vođenje tečaja bilo je dosta otežčano time, što društvo nema svojega doma, pa se tako moralo vežbati u jednoj prostoriji, koja slabo odgovara za ove potrebe, a i nestašica sprava je velika.

Zaista je šteta, što ovo inače dobro i vredno vođeno društvo nema svoga doma i vežbališta, tim više, što je jedno od pograničnih na severnom delu naše otadžbine.

U drugoj polovini meseca decembra održan je društveni večernji prednjački tečaj u Sokolskom društvu Baranda, koji je također vodio prednjak župe brat Stevan Bukač. Ovaj tečaj je pohađalo 14 članova. Ovo društvo se bori sa isto tako teškim okolnostima, pošto nema svoga doma. Tečaj je održan u jednoj školskoj prostoriji, u kojoj društvo vežba od početka svog delovanja, ali koja također slabo odgovara potrebnim uslovima.

Kada bi se u ovim društvima otpočelo sa snažnom akcijom za gradnju sokolskih domova, potpomognutom od domaćeg žiteljstva i opština, držimo da bi se moglo uspeti u kratkom vremenu, kako je to bio slučaj i drugde, gde se moralo boriti sa isto tako teškim okolnostima. — S. B.

RAB. — Priredbe Sok. društva. Kroz mesec decembar priredilo je Sokolsko društvo Rab više uspešnih priredaba, koje u ovim teškim mesnim i inim prilikama zbija otkraču. Društveni život potpuno je oživio te gotovo nema dana da se ne radi po nekoliko sati u Sokolskom domu.

Na 1 decembra davao je diletanski otek Nušićev komad „Beograd nekad i sad“. — Na Sv. Nikolu priredila su deca vrlo uspešno priredbu, na kojoj su davala komad „Sv. Nikola“. Toga dana podeljeno je siromašnoj deci darova u vrednosti oko 500 dinara. — Dne 20-XII davalo se na lutkarskoj pozornici komad „Jurić pobednik“, a na Badnjak podeljeno je deci darova u vrednosti od preko 1000.— dinara i to najviše u živežnim namirnicama, a mnogo i u robi. Osim toga podeljeno je i robe što se sakupilo kod braće članova po mestu.

Svake nedelje i svakog blagdana održavaju se redoviti sastanci članstva, na kojima se iz kratke debate sokolske priredi intimna društvena čajanka.

Spomenuti valja i neumorni rad naših članica koje su organizirale zimsku kuhinju za siromašnu sokolsku decu, iz koje se kroz zimsku tri meseca daje deci prehrana. Do sada je sakupljeno

što u novcu što u naturi preko 6000.— din. vrednosti. — E. B.

SIBENIK. — Akademija omladinskog oteka Sok. društva. Omladinski otek Sokolskog društva Šibenik priredio je dne 19 decembra pr. god. svoju drugu omladinsku akademiju. Priredba je otvorena pevanjem „Sokolskog pozdrava“, koji su otpevali naraštaj i deca, nakon čega je na aštajski orkestar otpevao državni himnu. Iza toga su muška deca izvela raznolikosti. Ova je tačka vrlo dobro uspela. Sledeća tačka bila je Šubertova „Serenada“, koju su izveli: na klaviru naraštajka Bučić i na violini naraštajci Bratuš i Župančić. Zatim su muška i ženska deca izvela dobro „Dečiji ples“, koji je sastavila i uvežbala sestra T. Grubišić. Nato je naraštajac Darko Guloznić s oduševljenjem otpevao vrlo dobro „Trubača“ od Nikolića. Zatim su sledile vežbe na konju s jednom hvataljkom, koje je vrlo dobro izveo muški naraštaj. Tada je nastupio ženski naraštaj s vrlo dobro uvežbanim vežbama. Naraštajski orkestar izveo je zatim s mnogo razumevanja pod vođstvom brata F. Bizijaka op. 85 od J. F. Mazasa. Nakon toga sledila je „Šestorka“ od br. M. Filipi-a, koju je muški naraštaj izveo vrlo dobro i efektno.

Nakon odmora naraštajci i naraštajke odigrale su vrlo lepo šalu u jednom činu „Pero Sapunica“, koju je režirala s. M. Bučić.

Akademija je svojim programom i izvedbom istoga vrlo dobro uspela i Sokolsko društvo Šibenik može radom i vođstvom svoje omladine da bude zadovoljno i ponosno.

TRBOVLJE. — Idejni tečaj sok. društva. V decembru se je vršio društveni idejni tečaj za novo članstvo. Poleg novih članova pa se je tečaja udeleževalo već bratov in sestra, zlasti iz vrst naraštaja in telovadcev. Povprečna udeležba je znašala 62 poslušalca.

V starih večerih je bilo podanih 8 predavanj o sokolski ideologiji, organizaciji, zgodovini, tisku itd.

Tečaj je bil zaključen v sobota 19. XII. s predavanjem s. Zorke Vojnović „Sokolstvo in žena“. Predavateljica je s svojim iskrenim izjavljanjem, polnim topliega sokolskega občutja, priklenila nase 120 sokolskih src.

Po predavanju so novi člani položili zaobljubo, nakar se je lepo uspeli idejni tečaj zaključil s sviranjem državne himne.

VARAŽDIN. — Župski administrativno-propagandni tečaj. Dne 20 decembra pr. g. održan je u Varaždinu župski administrativno-propagandni tečaj. Raspored tečaja bio je ovaj: Bitnost sokolske misli i glavna načela (br. Deduš); Sokolstvo narod, država i politika (br. Belčić); Sokolstvo, vera, fašizam, komunizam i sokolska demokracija (br. Belčić); Dužnosti sokolskih upravnih organa (br. Špoljar); Značenje telesnog vežbanja u Sokolstvu (br. Bosanac); Sokolstvo i selo I i II (br. Deduš).

Tečaj je polazio 25 tečajaca iz 1 društva i 11 četa. Predavanja su trajala kroz čitav dan, osim za vreme ručka, koji je bio zajednički. Iza svakog predavanja održana je bratska debata. Po zanimanju polaznici tečaja bili su: 1 učitelj, 1 đak, 1 rudarski radnik i 22 seljaka. Svi polaznici izrazili su svoje puno zadovoljstvo te zamolili upravu župe da češće održava takove jednodnevne tečajeve. — B.

Natečaj

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, prema rešenju Izvršnog odbora od 28 novembra o. g., raspisuje ovim ponovan natečaj za mesto šefa saveznog knjigovodstva.

Natecati se mogu samo državljani Kraljevine Jugoslavije, koji imaju potrebnu stručnu spremu i koji su proveli veći broj godina kao aktivni članovi neke sokolske jedinice.

Molbe, sa dokumentima o svršenoj školi i provedenom službovanju kao i sokolskom članstvu, poslati Upravi Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, Pretočionaslnikov trg. br. 31, Beograd. U molbi treba navesti uslove kao i adresu molitelja, da bi se moglo dostaviti rešenje i eventualno vratiti dokumenta.

Prinadležnosti se predviđaju do Din. 3.000.— mesečno.

Rok podnošenja prijava je do kraja januara 1937 god. Docnije prispele molbe neće se uzimati u obzir.

Beograd, 15 decembra 1936.

Broj 15.502.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije.

JADRANSKA PLOVIDBA

D. D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodská služba iz Sušaka za Dalmaciju i obratno, s polaskom iz Sušaka u 16 sati.

Dnevne redovite parobrodské veze u svim smjerovima i za sva kupališna i ljetovališna mjesta jugoslovenske obale.

Ugodna turistička putovanja za Dalmaciju, nadalje za Dalmaciju i Grčku, uključiv vožnju, hrānu i krevet, uz umjerene cijene.

Dva puta sedmično brze pruge iz Venecije za Dalmaciju i obratno.

Redovita parobrodská služba za promet putnika i tereta iz Sušaka, Trsta i Venecije za Dalmaciju, Albaniju i Grčku.

Prvoklasni parobrodi — dobra kuhinja, odlična posluga.

Tražite prospekte besplatno.

Prospekte i upute daje: Direkcija u Sušaku, sve njezine agencije i svi uredi »Putnika« te društva »Wagons—Lits/Cook«.

4-1

1-5

МЕХАНИЧНЕ КАРИКЕ

на ланене пасове наше најусавршеније израде нуђају: моментално повишење или снижење карика, једнакомеран замах те су израђене од челика, опреиљене са 2 сигурносне кочнице и зато апсолутно сигурне, а услед наше раширене фабриације НАЈЕФТИНИЈА гарнитура карика, коју услед тога набавља свако и најмање бр. Сок. друштво.

ТВОРНИЦА гимнастичких справа

Ј. ОРАЖЕМ

РИБНИЦА на Долењском

ТРАЖИТЕ ИЛУСТРОВАНИ КАТАЛОГИ

3-1

-1

TRANSPORTNO, SKLADIŠNO I OTREMNIČKO PODUZEĆE

GUSTAV BRELIĆ

POMORSKA AGENTURA

Brzjavni: BREG — Tel. unter. 23

S U Š A K

MASARIKOVO ŠETALIŠTE 5/1

2-1